

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 10-11 maja 2014 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi

**przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause - członek PKA
członkowie:**

dr hab. Grzegorz Szumski – członek PKA

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny

Andrzej Burgs – przedstawiciel PSRP

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Pedagogiki i Promocji Zdrowia Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi na poziomie studiów I stopnia. Studia II stopnia zostały ocenione pierwszy raz.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, prac etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1.Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Wydział Pedagogiki i Promocji Zdrowia Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi uzyskał uprawnienia do prowadzenia kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia na kierunku *pedagogika* na mocy decyzji Nr DNS.1-0143-30/2/99/JL Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lipca 1999 r. Kształcenie na poziomie studiów drugiego stopnia zostało rozpoczęte po otrzymaniu pozytywnej decyzji nr MNiSW-DNS-WUN-6022-7327-4/KT/10 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 maja 2010 r..

Strategia Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi, polega głównie na utrwalaniu pozycji Uczelni w połączeniu ze zwiększeniem oferty edukacyjnej. Osiąganie tego celu realizowane jest przez, dobór właściwej kadry dydaktycznej i utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia, planowe tworzenie nowych specjalności oraz wspieranie przedsiębiorczości studentów i absolwentów (Biuro Aktywizacji Zawodowej BAZA).

W misję Uczelni wpisuje się cała działalność dydaktyczna i naukowa Wydziału Pedagogiki i Promocji Zdrowia. Kierunek Pedagogika jest prowadzony na poziomie studiów I i II stopnia. Organizacyjnie wchodzi w skład Wydziału Pedagogiki i Promocji Zdrowia obok takich kierunków, jak: fizjoterapia, wychowanie fizyczne i kosmetologia. Wspólną cechą wymienionych kierunków jest kształcenie kadr, które bezpośrednio pracują z ludźmi w różnym wieku i w różnych sytuacjach życiowych.

Jednym z ważniejszych celów strategicznych Wydziału jest osiągnięcie mocnej pozycji konkurencyjnej na lokalnym i krajowym rynku edukacyjnym poprzez wysoką jakość kształcenia. Dlatego oferta edukacyjna Wydziału jest zróżnicowana i obejmuje propozycje wynikające z przemian globalnych i lokalnych (np. starzenie się społeczeństwa) oraz powoływanie nowych zawodów przez prawo lub rynek pracy. Jednostka poprzez proponowanie różnych specjalności na kierunku pedagogika dokonuje starań by swą ofertę urozmaicać i różnicować. Na kierunku Pedagogika proponowane są kandydatom nauki o wychowaniu i kształceniu w odniesieniu do różnych grup społecznych. Skoncentrowane są one na istocie wychowania, nauczania i uczenia się oraz społecznych instytucjach oświatowych i opiekuńczych, ich funkcjach i znaczeniu dla rozwoju człowieka. Studenci uzyskują kompetencje w zakresie projektowania i prowadzenia działań edukacyjnych, społecznych, pomocowych, opiekuńczych, interwencyjnych i animacyjnych w zmieniających się warunkach kulturowych i ścisłym powiązaniu z uwarunkowaniami regionalnego rynku pracy, a także przygotowanie do zawodu nauczyciela przedszkola i nauczania początkowego.

Studiowanie Pedagogiki w WSIU stwarza studentom możliwość zdobycia samowiedzy pozwalającej na kształtowanie i projektowanie osobistego rozwoju w zakresie kompetencji społecznych i osobowych, refleksyjności i krytyczności. Absolwenci kierunku Pedagogika przygotowani są do rozpoczęcia kariery zawodowej w szeroko rozumianej edukacji, np. w instytucjach oświatowych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, poradniach specjalistycznych, animacji kulturalnej i pomocy społecznej. Dodatkowo, absolwenci z tytułem magistra przygotowani są do prowadzenia indywidualnej praktyki pedagogicznej lub pełnienia roli kierowniczej w placówkach oświatowych oraz do podjęcia studiów doktoranckich.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi (a więc także na Wydziale Pedagogiki i Promocji Zdrowia) prowadzone jest **badanie opinii interesariuszy zewnętrznych**, indywidualnych, jak i zbiorowych konsultacji w celu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przy doskonaleniu i tworzeniu nowych kierunków oraz podyplomowych studiów na Uczelni. Za organizację i sposób zbierania opinii interesariuszy odpowiada kierownik Akademickiego Biura Karier BAZA. Badania realizowane są wśród interesariuszy zewnętrznych z zachowaniem zasad dobrowolności, poufności i anonimowości i prowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety, rozprowadzanej indywidualnie lub przez pocztę nie później niż dnia 31 maja, a kończy nie później niż dnia 30 września roku akademickiego, w którym badanie jest przeprowadzane (Zgodnie z Załącznikiem nr 1 Uchwały nr 103 Senatu WSIU w Łodzi z dnia 01.10.2013 r. w sprawie przyjęcia zmodyfikowanego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia: „Zasady, organizację i sposoby zbierania opinii interesariuszy zewnętrznych”. Ocena dokonywana jest w oparciu o:

- analizę dokumentacji sporządzonej przez studenta: dziennik praktyk, sprawozdanie, opinia opiekuna praktyk z ramienia zakładu,
- sprawozdanie z kontroli dydaktyczno-wychowawczej, przedkładane przez opiekunów praktyk z ramienia uczelni, po indywidualnej konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi.

Udział interesariuszy zewnętrznych w przedsięwzięciach wpływających na jakość kształcenia dokumentowany jest poprzez m.in.: roczne sprawozdanie dziekana wydziału ze współpracy z interesariuszami zewnętrznymi z uwzględnieniem protokołów posiedzeń WKZJK oraz ZJK, dokumentację związaną z odbywaniem przez studentów praktyk zawodowych, informacje zwrotne zawierające wnioski z badań przeznaczone dla interesariuszy zewnętrznych, podane na stronie internetowej, opinie przedstawicieli pracodawców dotyczące programu studiów prowadzonych kierunków studiów. Wyniki raportu z badań opinii interesariuszy zewnętrznych uwzględnia się w opracowywaniu raportów samooceny.

W trakcie wizytacji potwierdzono też udział interesariuszy wewnętrznych w opracowaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego¹ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kierunek pedagogika jest dobrze powiązany z misją i strategią Wydziału i Uczelni.**
- 2) Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni biorą udział w ustalaniu i doskonaleniu koncepcji kształcenia. To pod ich wpływem Uczelnia proponuje studentom nowe specjalności i weryfikuje program kształcenia na wizytowanym kierunku. Oferta szkoły jest na tyle zróżnicowana na ile pozwalają na to ramy kierunku pedagogika oraz zainteresowanie studentów kierunkiem.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188). Proces dyplomowania został określony w Regulaminie studiów, a także w Regulaminie procesu dyplomowania wprowadzonym Uchwałą Rady Wydziału Pedagogiki i Promocji Zdrowia z dnia 17 czerwca 2013 r.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności w Łodzi (Wydział Pedagogiki i Promocji Zdrowia) na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniach I i II zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy

¹ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni i są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. Senat Uczelni (Uchwała WSiU z dnia 25.06.2012 w sprawie zatwierdzenia planów studiów oraz macierzy z efektami kształcenia zgodnie z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji) zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I i II stopniów lokując ją w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, profil ogólnoakademicki. Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). W załączniku 7 do Raportu Samooceny Uczelnia pisze: „Dla modułów przedmiotów podstawowych przyjęto na Kierunku Pedagogika zmodyfikowane wzorcowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia – profil ogólnoakademicki. Na ich podstawie opracowano własne efekty kształcenia, modyfikując w pewnych zakresach wzorcowe i dopisując własne (...)”. W przyjętych przez Uczelnię efektach m.in. w kategorii wiedza istnieje 21 efektów (K_W21), w umiejętnościach 15 efektów (K_U15), a w kategorii kompetencje społeczne 10 (K_K10). Zatem dopisane m.in.: K_W20 „zna podstawowe pojęcia i mechanizmy prospołeczne związane ze zdrowiem i jego ochroną oraz zasady promocji zdrowia i zdrowego trybu życia”, K_W21 „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, ma podstawową wiedzę dotyczącą wykorzystania technologii informacyjnej w pedagogice oraz w innych obszarach aktywności zawodowej”, K_K10 „potrafi odpowiednio określić priorytety w odniesieniu do przyszłego zawodu, myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy”. Pojawiają się także zmodyfikowane efekty wzorcowe np. K_W16 „ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogicznej; zna teoretyczne podstawy działań interwencyjnych wobec jednostek i grup społecznych” Warto zauważyć, co należy uznać za błąd, że Uczelnia niektóre efekty kształcenia lokuje w obszarach innych niż przyjęła oraz innych niż ministerialne – wzorcowe. WSiU deklaruje, że umocowała efekty kształcenia w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, a efekt K_W20 lokuje w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej M1_W04; M1_W06 (patrz Rozporządzenie MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych Dz. U. Nr 179, poz. 1065). Natomiast efekt K_W21 w obszarze nauk społecznych, humanistycznych i technicznych - H1A_W08; S1A_W10; T1A_W09. Zaś przy efekcie kierunkowym K_W17 widnieją następujące symbole efektów obszarowych: H1A_W09; S1A_W07; P1A_W09 (obszar nauk przyrodniczych). Ponadto efekty K_W17, K_W18, K_K02 wpisano w określone efekty obszarowe, a wzorcowe efekty to wykluczają.

Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Jak wyżej wspomniano niektóre efekty kształcenia przypisano obszarowi nauk społecznych i humanistycznych niezgodnie z efektami wzorcowymi, a tym samym też z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). Istotnym jest jednak i wpływającym na poszczególne elementy składowe i determinującym wszelkie poczynania w obrębie kształcenia na kierunku pedagogika jest fakt przyjęcia przez Uczelnię nieprawidłowych efektów kształcenia w kontekście efektów wzorcowych. Taki krok Uczelni jest niezgodny z art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym Dz.U. 2005 nr 164 poz. 1365 [„2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z: 1) wzorcowym opisem

efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 (...)]. Jednostka/Uczelnia nie posiadająca pełnych uprawnień akademickich zobowiązana jest do konstruowania programu kształcenia z wykorzystaniem efektów wzorcowych, tym bardziej jeśli wskazuje jako profil kształcenia - profil ogólnoakademicki

W efektach II stopnia odnajdujemy sytuację analogiczną, jak na I stopniu, gdzie Uczelnia dopisała do efektów wzorcowych dodatkowe, dodatkowo lokując je w obszarze innych niż nauk humanistycznych, nauk społecznych, np. K_W17 „rozumie i poddaje analizie procesy prospołeczne ważne dla zdrowia i jego ochrony oraz wybrane strategie promocji zdrowia i zdrowego trybu życia” (M2_W04).

W Uczelni obowiązują także efekty tzw. specjalnościowe dla poszczególnych realizowanych specjalności, np. Wczesna edukacja II stopnia WEW01 „zna terminologię używaną w pedagogice oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym”; WEU01 „posiada pogłębione umiejętności obserwowania, wyszukiwania i przetwarzania informacji na temat zjawisk społecznych rozmaitej natury, przy użyciu różnych źródeł oraz interpretowania ich z punktu widzenia problemów edukacyjnych”; WEK01 „ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego”. Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza II stopnia - OWW01 „ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o współczesnych kierunkach rozwoju pedagogiki, jej nurtach i systemach pedagogicznych, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania”, i in. Warto zauważyć brak w efektach specjalnościowych odniesienia do efektów kierunkowych i obszarowych.

W sylabusach do przedmiotu nazywanych w WSiU w Łodzi sylabusami KRK/ECTS funkcjonują w module przedmiotów podstawowych i module pracy dyplomowej kierunkowe efekty kształcenia bez odniesienia do efektów obszarowych. Natomiast w sylabusach do innych modułów znajdują się tylko efekty specjalnościowe bez odniesienia do kierunkowych oraz obszarowych.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż WSiU w Łodzi do końca nie wypełniła warunku dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna I stopień do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, treść sylabusów opracowanych do poszczególnych przedmiotów. W programie studiów nie zauważono ani przedmiotu, ani treści, które mogłyby realizować efekty z zakresu „bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie” (Rozporządzenie z dn. 17 stycznia 2012 r.). W niektórych też przypadkach studenci realizują praktyki studenckie w placówkach niezgodnych z nadawanymi kwalifikacjami (np. Port Lotniczy, Jednostka Wojskowa). Część studentów, co wynika z analizy Dzienników praktyk nie realizowała postanowień i wytycznych zgodnych z Rozporządzeniem dotyczącym profesji nauczyciela, gdzie realizując praktykę powinno się kształcić własne kompetencje dydaktycznie poprzez m.in.: „organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze”. Otóż część studentów specjalności ewpiu nie prowadziła wymaganych zajęć lekcyjnych, m.in. w szkole. Identyczna uwaga dotyczy wcześniejszych programów kształcenia (rozpoczynających od r. ak. 2011/2012), które wciąż obowiązują na III roku kształcenia – studia niestacjonarne na kierunku pedagogika w WSiU. Należy stwierdzić ich połowiczną zgodność ze standardami kształcenia obowiązującymi przed wejściem w życie Krajowych Ram Kwalifikacji. Szkoda także, że Uczelnia nie opracowała matrycy pokrycia przyjętych tzw. efektów nauczycielskich.

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK realizowanych na kierunku pedagogika opracowano matryce pokrycia efektów kształcenia. Sporządzone matryce efektów przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wszystkim przedmiotom kształcenia realizowanym w ramach programów kształcenia wszystkim istniejącym w ramach kierunku specjalnościom I stopnia – Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne; II stopnia Wczesna edukacja, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych, Wychowanie obronne, Pedagogika aktywności ruchowej. Warto wskazać, iż wszystkie efekty posiadają pokrycie, lecz uwidacznia się znaczna różnorodność w ich natężeniu. Trudno też zorientować się w dokładnym ich pokryciu, gdyż nie ma jednej zbiorczej matrycy pokrycia efektów kierunkowych. Są tylko dla poszczególnych specjalności i dla modułu przedmiotów podstawowych, modułu pracy dyplomowej, modułu praktyk, modułu przedmiotów poszerzających kształcenie. Niemniej jednak wszystkie kierunkowe efekty kształcenia przyjęte przez Uczelnię (nawet te dopisane) zostały pokryte. Przykładowo efekt K_W16 (I stopień) pokryty jest w liczbie 22 razy, a efekt tzw. dopisany (nie wynikający z wzorcowych) K_U03 jest pokryty 21 razy. Natomiast K_W02 pokryty jest tylko przez 1 przedmiot, a K_W06 pokrywają dwa przedmioty. Uczelnia nie opracowała jednak, ani w matrycy ani nie uwzględniła w sylabusach nasilenia pokrycia efektów kształcenia.

Mając na uwadze wskazane wcześniej kwestie nie można uznać, iż istnieje spójność kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia, zwłaszcza w sytuacji, gdy efekty specjalnościowe realizują inne niż wzorcowe efekty kształcenia. Należy wskazać, że Uczelnia w żadnych dokumentach nie ujawnia, nie wykorzystuje efektów specjalnościowych, oprócz podania ich w sylabusach i w Raporcie samooceny (zał. 7 Raportu). Tym samym trudno jednoznacznie odnieść się do możliwości osiągnięcia przez studenta niniejszych efektów kształcenia przyjętych przez Uczelnię poprzez realizację poszczególnych przedmiotów, czy też grup przedmiotów oraz praktyk zawodowych.

Zarówno efekty kształcenia, jak i sylabusy przedmiotowe są dostępne w formie papierowej na Wydziale, jak i zamieszczone są on-line w Wirtualnym Dziekanacie (strona internetowa Uczelni www.wsinf.edu.pl). Potwierdzili to na spotkaniach pracownicy Uczelni oraz studenci.

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności w Łodzi (Wydział Pedagogiki i Promocji Zdrowia) na wizytowanym kierunku Pedagogika zatwierdziła Uchwałą Senatu efekty kształcenia do profilu ogólnoakademickiego w zakresie deskryptorów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Uczelnia nie przyjęła jednak obligatoryjnych dla Niej wzorcowych efektów kształcenia wynikających z dokumentu z dnia 4 listopada 2011 r. Uczelnia przyjęła większą ilość efektów niż lista ministerialna, co skutkuje tym, iż dołączenie do realizacji efektów tzw. zmodyfikowanych i dopisanych, wydaje się niezrozumiałe. Jednak efekty wzorcowe poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Z uwagi jednak na konieczność gruntownej korekty całego programu kształcenia, z wyłączeniem wszystkich efektów poza wzorcowymi, nie można sformułować pozytywnej oceny dotyczącej czytelności efektów kształcenia w programie studiów na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia oraz ich sprawdzalności.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej w WSliU w Łodzi na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów).

Jednym z istotnych wymienionych wyżej elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla wszystkich realizowanych specjalności. Zauważano zastrzeżenia w pewnych punktach suplementu. Oprócz wskazanych wyżej zastrzeżeń, co do zapisów w suplementach, chodzi też o fakt nieuwzględnienia w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. Brak dokładnych danych o przebytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach. Bez wątpienia należałoby w tym punkcie wskazać ilość godzinową praktyki. Szczególnie ważne jest to w kontekście specjalności kwalifikacyjnych – nauczycielskich, czy pedagogicznych.

W suplementach do dyplomu specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne czytamy, że absolwent posiada uprawnienia pedagogiczne. Według ZO Uczelni nie nadaje uprawnień pedagogicznych, gdyż przede wszystkim nie realizuje praktyk pedagogicznych. Są one powiązane ze specjalnością, ale nie z kierunkiem, na pewno już nie mają one charakteru pedagogicznego (przykład nr albumu 23401 – realizowana praktyka m.in. w Areszcie Śledczym w Łodzi; nr albumu 22598 – realizowana praktyka w Komendzie Miejskiej Policji w Łodzi, Konsalnet Konwój Sp. Z o.o. Warszawa, I Komisariat Policji w Łodzi. [patrz: Rozporządzenie MEN z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... Dz. U. Nr 50, poz. 400; - §1.3. przygotowanie pedagogiczne – „należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin”.]

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia (nazywane różnie w sylabusach - „Formy sprawdzania efektów kształcenia”, bądź też „Formy i kryteria oceniania efektów kształcenia”) zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, określanych w Uczelni sylabusów KRK/ECTS. Informacje na temat stosowanego na wizytowanym kierunku systemu oceny efektów kształcenia znajdują się tylko w niektórych sylabusach, które w formie papierowej znajdują się na Wydziale, jak i zamieszczone są on-line w Wirtualnym Dziekanacie (strona internetowa Uczelni www.wsinf.edu.pl). W części sylabusów pomimo wskazanego podpunktu sprawdzania efektów, takowe sprawdzanie, czy ocena nie pojawiają się. Jeżeli już są, to nie odnoszą się do konkretnych efektów kształcenia, co powoduje, iż trudno ustalić w jaki sposób weryfikujemy określony efekt kształcenia. Takie sytuacje pojawiają się np. w przedmiotach: Warsztaty działań innowacyjnych nauczyciela (wczesna edukacja II stopień); Wybrane problemy pedagogiki wczesnoszkolnej (wczesna edukacja II stopień). W dokumentacji Uczelni znajdują się także sylabusy, w których zapis nie pozwala na weryfikację wszystkich założonych efektów z kategorii wiedzy, umiejętności kompetencji społecznych. Oto przykłady: sylabus do przedmiotu Wybrane problemy polityki społecznej (II stopień - Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza), gdzie założono następujące efekty kształcenia: W_07, W_14, U_02, U_09, K_01. Natomiast w podpunkcie Formy sprawdzania efektów kształcenia, czytamy „Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest przygotowanie eseju na jeden z poniższych tematów (...)” Esej ma więc weryfikować efekty kształcenia z zakresu

trzech deskryptorów? Przedmiot kolejny: Przemoc i agresja w relacjach społecznych (II stopień - Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza), gdzie założono osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia z zakresu wszystkich trzech deskryptorów, ma być według osoby prowadzącej przedmiot weryfikowane poprzez „Kolokwium sprawdzające wiedzę studenta na koniec semestru.” Przedmiot - Prawne aspekty bezpieczeństwa (II stopień Wychowanie obronne) założono efekty z obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, natomiast w podpunkcie dotyczącym ich weryfikacji znajduje się zapis: „Efekty kształcenia dotyczące wiedzy będą ocenione poprzez test sprawdzający wiedzę i umiejętność operowania nią jako: 1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu w granicach 51-59%, ocena dostateczna (3,0); 2. Więcej niż dostateczne - 60-69%, ocena dostateczny plus (3,5); 3. Dobre – 70-79% - ocena dobra (4,0); 4. Więcej niż dobre - 80-89% - ocena dobry plus (4,5); 5. Bardzo dobre – 90-100% - ocena bardzo dobra (5,0).”

W niektórych sylabusach podane są formy oceny, lecz nie odnoszą się one bezpośrednio ani do poszczególnych treści zajęć, a tym bardziej do efektów kształcenia. Przykładowo w sylabusie do przedmiotu Metody badań pedagogicznych (I stopień) czytamy w podpunkcie Formy sprawdzania efektów kształcenia „Test wiadomości zdobytych w trakcie wykładu i ćwiczeń. Efekty kształcenia będą oceniane poprzez test sprawdzający wiedzę i umiejętność operowania nią jako: 1) dostateczne – ocena dostateczna przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu w granicach 51-59 %. 2) więcej niż dostateczne (ocena dostateczny +) 60-69%. 3) dobre (ocena dobra) 70-79%. 4) więcej niż dobre (ocena dobry +) 80-89%. 5) bardzo dobre (ocena bardzo dobry) 90-100%.

Ocena umiejętności praktycznych poprzez samodzielne budowanie narzędzi badawczych. Efekty kształcenia będą oceniane poprzez: 1) Opracowanie własnego projektu narzędzia diagnostycznego (przy spełnieniu 90 do 100% kryteriów poprawności – ocena bardzo dobra do 60% dla oceny dostatecznej).; 2) Grupowe projektowanie wzorcowego narzędzia badawczego – efekty kształcenia będą oceniane procentowo – dla poszczególnych studentów od 20 do 50% udziału w tworzeniu projektu.; Efekty kształcenia integrujące wiedzę umiejętności i kompetencje społeczne będą oceniane sumarycznie za: test sprawdzający, przygotowanie własnego projektu narzędzia oraz udział w projektowaniu zbiorowym.”

Sposobami weryfikacji/oceny zamieszczonymi w sylabusach są m.in.: aktywność na zajęciach, test, kolokwium, egzamin, prowadzenie szerokiej dyskusji w trakcie ćwiczeń, opracowanie konspektów i referatów problemowych, gry i zabawy, scenki, elementy dramy, metody asymilacji wiedzy, itd. Gdyby Uczelnia przyjęła obligatoryjne dla Niej wzorcowe efekty kształcenia, to istniałaby możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. W zaistniałej jednak sytuacji brak jest takiej możliwości. Należy także wskazać, iż w sylabusach pojawiają się m.in. sposoby weryfikacji efektów poprzez frekwencję na zajęciach (Edukacja teatralna z metodyką) „Efekty kształcenia dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych będą ocenione sumarycznie za: 1. Dostateczne – obecność na zajęciach - 40%- ocena dostateczna (3,0); 2. Więcej niż dostateczne - aktywny i twórczy udział w zajęciach- 50%, ocena dostateczny plus (3,5); (...).”; Przedmiot Kształcenie zróżnicowane – w sylabusie czytamy „Na ocenę z ćwiczeń składa się: obecność na zajęciach (20%), skonstruowanie właściwych narzędzi diagnostycznych (40%) oraz przygotowanie projektu zajęć edukacyjnych uwzględniających indywidualne potrzeby uczniów (40%).” Należy też zauważyć, iż jednostkowych sylabusach pojawiają się metody weryfikacji efektów kształcenia poprzez obecność czy udział na/w zajęciach, np.: Warsztaty z negocjacji, mediacji i rozwiązywania konfliktów (II stopień Resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych); Animacja kultury fizycznej (II stopień Pedagogika aktywności ruchowej). Kryterium obecności na zajęciach nie jest i nie może być miarodajną metodą weryfikacji założonych efektów kształcenia.

W omawianym obszarze poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). ZO otrzymał prace etapowe z kilku zrealizowanych przedmiotów. Nie wszystkie analizowane prace były zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, np. Andragogika, rok 2. II stopnia.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej ilości protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne i opracowane rzetelnie ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia, gdyby były przyjęte właściwe i zgodne z wzorcowymi (przykładowe protokoły z przedmiotów: instytucjonalna organizacja procesu kształcenia, psychologia społeczna, metodyka wychowania dla potrzeb obronności kraju i bezpieczeństwa publicznego.)

Kolejnym, a zarazem końcowym weryfikatorem wszystkich efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W WSiU w Łodzi obowiązują dwie procedury dyplomowania. Studenci, którzy kończą studia w roku 2014 realizują proces dyplomowania, zakończony tylko egzaminem dyplomowym. O tej procedurze niżej. Natomiast dla studentów niższych roczników (według Regulaminu Studiów przyjętym zarządzeniem Rektora WSi w Łodzi z dnia 17.06.2008 r.) egzamin licencjacki składa się z dwóch części - teoretycznej (forma testowa, sprawdzian wiedzy z zakresu programu studiów) oraz praktycznej (sprawdzian umiejętności zdobytych w czasie studiów - własne rozwiązanie metodyczne konkretnego zadania dydaktycznego lub wychowawczego – projekt). Należy stwierdzić, że wskazana procedura nie była realizowana poprawnie, czego skutkiem jest bardzo niski poziom przygotowywanych przez studentów projektów (patrz zał. 4). Natomiast pierwsza procedura zasygnalizowana wyżej, dotycząca procesu dyplomowania określona jest zarówno w Regulaminie Studiów (Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi z dnia 25.04.2012 w sprawie regulaminu studiów), jak i w Regulaminie procesu dyplomowania stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Wydziału z dnia 17.06.2013 r. z późniejszymi zmianami (27.01.2014). Procedura ta wskazuje obowiązek przygotowania pracy dyplomowej i jej obronę przed komisją egzaminacyjną. Zgodnie z tą procedurą prace dyplomowe będą przygotowywać studenci obecnego II roku. Wskazane Regulaminy określają szereg kwestii związanych z procesem dyplomowania, m.in.: podjęcie tematu pracy dyplomowej i realizacja seminarium dyplomowego, przebieg realizacji i wykonanie pracy dyplomowej, złożenie pracy dyplomowej, ocena pracy dyplomowej, i in. W § 3 Regulaminu czytamy m.in.: „4. Propozycje tematów prac dyplomowych przedstawiane są Wydziałowej Komisji Opiniującej.; 5. Rada Wydziału zatwierdza ostateczną listę tematów prac dyplomowych jak również promotorów.” W dokumentacji przedstawionej ZO podczas wizytacji niniejsze zapisy nie znalazły potwierdzenia, gdyż brak było wszelkich protokołów, czy też informacji z Rady Wydział, o takich decyzjach. W § 4 „2. Warunkiem podjęcia realizacji tematu pracy przez studenta jest: a) brak wszelkich zobowiązań finansowych wobec Uczelni, b) co najmniej warunkowa rejestracja na następny semestr. (...) 4. Celem seminarium dyplomowego jest pomoc w realizacji pracy dyplomowej i kontrola postępów w kolejnych fazach jej powstawania. W trakcie prowadzonego seminarium dyplomant powinien pozyskać wiedzę na temat: a) zasad pisanie pracy dyplomowej, b) dokumentowania wyników swojej pracy, c) odwoływania się do literatury i innych źródeł, d) sposobów prezentacji wyników swojej pracy i poddawania ich publicznej dyskusji.” W załączniku 1 do Regulaminu czytamy: „II. Egzamin dyplomowy; 1. Obrona pracy dyplomowej: - Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, zdawanym przed Komisją, w skład której wchodzi: Przewodniczący Komisji którym jest Dziekan (Prodziekan) lub samodzielny pracownik naukowy wyznaczony przez Dziekana, Promotor pracy, Recenzent pracy.; - Pytania egzaminacyjne zadają członkowie Komisji. - Pytania egzaminacyjne powinny być przynajmniej trzy, z pracy

dypłomowej i egzaminacyjne z toku studiów Dopuszcza się możliwość zadawania pytań dodatkowych.”

W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy licencjackiej wprowadzono w WSiU na ocenianym kierunku system Plagiat. W Raporcie samooceny czytamy, że: „Studenci są informowani o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia.” Podczas wizytacji nie uzyskano jednak informacji, jak przebiega takie informowanie studentów, o wynikach pracy systemu. Brak też informacji o informowaniu promotora pracy. Przede wszystkim jednak brak jest konkretów w obszarze kryteriów oceny pracy w systemie. Dotyczy to np. ewentualnych przedziałów zapożyczeń wyrażonych w procentach, itd. Zapis o systemie sprawdzającym prace studentów znajduje się w § 6.2. Regulaminu procesu dyplomowania – „Student przedstawia promotorowi wersję elektroniczną pracy, która podlega sprawdzeniu systemem PLAGIAT (min. 25% prac dyplomowych), po sprawdzeniu pracy promotor wydaje zgodę na druk pracy.”

W dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy do przedmiotów wchodzących w skład modułu praca dyplomowa (I stopień st. niestacjonarne): konwersatorium dyplomowe (sem. V, VI – 27 godz. dydaktycznych) realizowane w bezpośrednim kontakcie ze studentami oraz praca samodzielna studenta (sem. V, VI – 153 godz.); przygotowanie pracy dyplomowej (sem. V, VI – praca samodzielna studentów 300 godzin). „Poziom osiągnięcia postulowanych efektów kształcenia będzie oceniany na podstawie samodzielnie przygotowanego przez studenta projektu badawczego, sposobu jego realizacji i opisu w postaci tekstu pracy dyplomowej, które weryfikują wiedzę W03, W12, W13, W21, umiejętności U01, U02, U04, U05, U06, U08, U09, U10, U14 oraz kompetencje społeczne K01, K06 i K08” (z sylabusa konwersatorium dyplomowe I stopień).

W dokumentacji Uczelni znajdują się także sylabusy z przedmiotów - proseminarium oraz seminarium magisterskie (II stopień). Warto przy realizacji seminarium i konstruowaniu przez studenta pracy magisterskiej korzystać z literatury metodologicznej wykraczającej poza granice rodzimych autorów. Budowanie własnej świadomości badawczej i konstruowania, rozwijania własnego warsztatu metodologicznego na tym etapie studiów II st., winno odbywać się z wykorzystaniem także szerszego spojrzenia na te kwestie, a tym samym sięgnięcie po źródła zagranicznych autorów. Idzie tu o szerszą perspektywę i orientację nie tylko w rodzimym ujęciu metodologicznych kwestii. Dlatego też warto, by w sylabusie do seminarium magisterskiego znalazła się też literatura, o której mowa.

Trzeba też zasygnalizować usterki wpływające na to, że nie można do końca proces dyplomowania ocenić właściwie. Mianowicie podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich, zauważono w wielu przypadkach, np. zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta, czy też recenzje nieoceniające, lakoniczne ze zdawkowymi określeniami, a przede wszystkim tematy pracy wykraczające poza dyscyplinę pedagogikę, więc tym samym nie powinny być realizowane na kierunku pedagogika. Część prac kształtuje się na niskim, bądź bardzo niskim poziomie merytorycznym z niedostatecznym przeglądem literatury przedmiotu i licznymi błędami z zakresu metodologii badań naukowych.

Dokonano również analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika studia niestacjonarne I i II stopnia. W tabeli 1 zaprezentowano odsiew studentów wspólnie dla obydwu stopni studiów, natomiast w tabeli 2 tylko dla stopnia II.

Studia niestacjonarne: (tab. 1)

Rok akademicki	2010/2011			2011/2012			2012/2013		
	I r	II r	III r	I r	II r	III r.	I r	II r	III r.
Rezygnacje	9	3	2	14	6	1	11	4	
czesne	8	5	2	14	9	4	12	6	2

skreślenia	niepodjęcie studiów	3	-	-	3	-	-	2	-	-
	niezaliczenie semestru	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem		20	8	4	31	15	5	25	10	2

Studia niestacjonarne: (tab. 2)

Rok akademicki		2012/2013		2013/2014	
		I r	II r	Ir	II r
Rezygnacje		5	4	4	2
skreślenia	czesne	3	2	1	1
	niepodjęcie studiów	-	-	-	-
	niezaliczenie semestru	-	-	-	-
Ogółem		8	6	5	3

Warto zauważyć, iż nie pojawiają się skreślenia z listy studentów z powodu niezaliczenia semestru. Taka sytuacja koresponduje z tym, na co wskazali podczas spotkania studenci mówiąc o łatwości zdobywania zaliczeń określonych przedmiotów.

Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia przed wszystkim w sposób tradycyjny, z elementami kształcenia na odległość w formie e-learningowej. Prowadzący przedmioty w formie wykładów mogą realizować treści swoich przedmiotów za pomocą metod i technik kształcenia na odległość (do 40% liczby godzin bezpośredniego kontaktu wykładowcy ze studentami). Przy czym większość ćwiczeń i seminaria magisterskie realizowane są w formie tradycyjnej. W roku akademickim 2013/14 zajęcia z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość realizowane są na trzech specjalnościach: Wczesna edukacja, Resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych oraz Wychowanie obronne. Wykładowcy realizują kształcenie na odległość w dwóch formach: jako wsparcie uczenia się poprzez zamieszczenie na platformie edukacyjnej materiałów z wykładów i ćwiczeń oraz jako zajęcia poprzez platformę realizowane w formie: czatów, dyskusji problemowych oraz zadań wykonywanych po analizie materiałów zamieszczonych na platformie edukacyjnej. Do tej drugiej formy współpracy zaangażowani są wykładowcy przygotowani do takiej formy pracy. Poprzez platformę edukacyjną prowadzone były w tym roku akademickim następujące zajęcia w semestrze zimowym: Andragogika w wymiarze 27 h wykładu konwersatoryjnego oraz Pedagogika porównawcza w wymiarze 9 h wykładu konwersatoryjnego; Prawne aspekty bezpieczeństwa w wymiarze 9 h wykładu; Wybrane problemy pedagogiki wczesnoszkolnej w wymiarze 9 h wykładu.; Historyczne aspekty współczesnej edukacji w wymiarze 18 h wykładu; Pedeutologia w wymiarze 9 h wykładu; Współczesne nurty pedagogiczne w wymiarze 9 h wykładu; Pedagogika penitencjarna w wymiarze 9 godzin wykładu. Zajęcia te odbywały się w kontakcie z wykładowcą na platformie edukacyjnej i nie przekraczały 40% godzin zajęć studentów na semestrze I i III. Natomiast w bieżącym roku akademickim, sem. letni Uczelnia na pedagogice realizuje poprzez platformę następujące zajęcia: Wybrane aspekty zdrowia publicznego w wymiarze 18 h wykładu; Współczesne problemy psychologii w wymiarze 18 h wykładu; Subkultury młodzieżowe w wymiarze 5 h wykładu; Współczesne problemy filozofii i etyki w wymiarze 9 h wykładu. Niniejsze zajęcia są ofertą kształcenia dla studentów II stopnia, a ich realizacja

nie pozwala jasno określić, czy istnieją możliwości osiągnięcia założonych efektów kształcenia. W tym kontekście należy zauważyć, iż w sylabusach do wymienionych przedmiotów, nie znajduje się informacja o realizacji części godzin zajęć w formie e-learningowej. Brak jest tym samym odniesienia do realizacji efektów kształcenia poprzez tę formę kształcenia.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Monitorowanie losów absolwentów odbywa się na podstawie Regulaminu monitorowania karier zawodowych Absolwentów Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi, który został wprowadzony zarządzeniem Rektora z dnia 30 maja 2012 r. Należy stwierdzić, iż WSIiU w Łodzi czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy, lecz trudno uzyskane wyniki wykorzystać w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonaleniu efektów kształcenia, gdyż pytania w kwestionariuszu skierowanym do absolwentów, w niewielkiej ilości dotyczą procesu kształcenia. Pytania zawarte w narzędziu badawczym przede wszystkim dotyczą kariery zawodowej absolwenta. Wszelkimi kwestiami związanymi z badaniem i monitorowaniem losów absolwentów na rynku pracy jest Akademickie Biuro Karier „Baza”. Na Uczelni opracowany jest program badania losów absolwentów uwzględniający: metodykę zbierania danych, określający narzędzia badawcze i szczegółowe cele badania. Monitorowanie losów absolwentów odbywa się metoda panelową, pozwalającą na uchwycenie dynamiki zmian, karier zawodowych absolwentów. W etapie pierwszym studenci wyrażają zgodę na przetwarzanie danych osobowych w trakcie studiów oraz wypełniają kwestionariusz osobowy przy karcie obiegowej po zakończeniu studiów, podając aktualną sytuację zawodową lub plany na najbliższą przyszłość. Narzędziem badawczym jest kwestionariusz w formie papierowej. W drugim etapie następuje określenie sytuacji zawodowej absolwenta na rynku pracy po: sześciu miesiącach (6-mcy) od zakończenia studiów, trzech latach (trzy lata) od zakończenia studiów, pięciu latach (5 lat) od zakończenia studiów. Kwestionariusz wysyłany jest do absolwenta., który wyraził zgodę. Badanie prowadzone jest metodą CAWI – zindywidualizowany link do ankiety drogą elektroniczną w oparciu o wcześniej przygotowaną listę adresów e-mailowych uzyskanych z ankiet zgromadzonych w 1 etapie badania. Badaniami objęci są zarówno absolwenci studiów licencjackich jak i magisterskich. Kwestionariusz ankiety przeznaczony do monitorowania losów absolwentów zmienia się wraz z edycjami badań. Pytania pogrupowane są w kilka obszarów tematycznie - modułowych i obejmują: przebieg studiów i ich ocena; czas trwania studiów, dalsze kształcenie i pozyskiwanie kwalifikacji; wejście na rynek pracy; praca zawodowa; pytania dodatkowe (przyczyna wyboru studiów, zakres wsparcia od pracodawcy). Uczelnia podaje, że dużym utrudnieniem w wykonaniu zadania związanego z badaniem losów absolwenta jest brak możliwości prawnej wyegzekwowania od nich zwrotnej informacji. Warto zauważyć, iż dokumentacji Uczelni znajduje się szereg dokumentów związanych z faktycznym badaniem losów absolwentów. Chodzi m.in. o Sprawozdania z przeprowadzonych badań oraz o „Analizę danych uzyskanych z Ankiet Wstępnych Monitoringu Karier Zawodowych Absolwentów WSIiU na kierunku pedagogika” w roku 2011/2012, 2012/2013 i ich porównanie we wszystkich oddziałach Uczelni (Łódź, Bydgoszcz, Opatówek) oraz dla każdego wydziału osobno. Zestawienia są zaprezentowane w formie graficznej na wykresach z analizą danych tam zamieszczonych. Należy jednak stwierdzić, że przygotowane do monitorowania absolwentów narzędzie – kwestionariusz ankiety, nie będzie miało wpływu na ewaluację procesu kształcenia. Zaledwie 2 z 20 pytań w

minimalnym stopniu odnoszą się do oceny kształcenia prowadzonego w Uczelni i nie mogą mieć większego przełożenia na ewaluację procesu kształcenia, (pyt. 19. Jak oceniasz przydatność wiedzy nabytej w trakcie studiów w WSIiU?; pyt. 20. Jak oceniasz przydatność umiejętności praktycznych nabytych w trakcie studiów w WSIiU?).

Ocena prac etapowych i dyplomowych (załącznik 2)

Analiza prac etapowych potwierdza problemy Jednostki w weryfikowaniu efektów kształcenia. Główny element jakim podlega ocena to efekty kształcenia z zakresu wiedzy, występują natomiast duże trudności w weryfikowaniu efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych.

Analiza prac dyplomowych pokazała przede wszystkim trudność wkomponowania specjalności niepedagogicznych w ramy realizowane kierunku. Dotyczy to zwłaszcza specjalności „Wychowanie obronne”, „Pedagogika aktywności ruchowej”; „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”. Z 17 ocenianych prac magisterskich i projektów dyplomowych jako niepedagogiczne oceniono 10. W kontekście wymogów efektów kształcenia oceniona, że prace te nie zawierają żadnych treści pedagogicznych i zostały ocenione na ocenę niedostateczną. Ponadto dalsze trzy projekty dyplomowe służące zaliczeniu egzaminu licencjackiego również oceniono niedostatecznie.

Całość uwidacznia istotne problemy w procesie dyplomowania na wizytowanym kierunku co znacznie obniża ocenę tego kryterium.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności w Łodzi (Wydział Pedagogiki i Promocji Zdrowia) na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniach I i II zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Na ich podstawie opracowano własne efekty kształcenia, modyfikując w pewnych zakresach wzorcowe i dopisując własne. W przyjętych kierunkowych efektach kształcenia znajduje się, oprócz odniesienia do obszaru nauk humanistycznych, społecznych, również odniesienia do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, a także nauk technicznych, nauk przyrodniczych.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż WSIiU w Łodzi do końca nie wypełniła warunku dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna I stopień do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. W programie studiów nie zauważono ani przedmiotu, ani treści, które mogłyby realizować efekty z zakresu „bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie” (Rozporządzenie z dn. 17 stycznia 2012 r.). W niektórych też przypadkach studenci realizują praktyki studenckie

w placówkach niezgodnych z nadawanymi kwalifikacjami (np. Port Lotniczy, Jednostka Wojskowa).

2) Uczelnia przyjęła większą ilość efektów kształcenia niż lista ministerialna, co skutkuje tym, iż dołączenie do realizacji efektów tzw. dopisanych, jak również w niektórych przypadkach zmodyfikowanych wydaje się niezrozumiałe. Jednak efekty wzorcowe poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Z uwagi jednak na konieczność gruntownej korekty całego programu kształcenia, z wyłączeniem wszystkich efektów poza wzorcowymi, nie można sformułować pozytywnej oceny dotyczącej czytelności efektów kształcenia w programie studiów na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia oraz ich sprawdzalności.

3) Pojawiają się wątpliwości co do przejrzystości systemu oceny efektów kształcenia. Informacje na temat stosowanego na wizytowanym kierunku systemu oceny efektów kształcenia znajdują się tylko w niektórych sylabusach. W części sylabusów pomimo wskazanego podpunktu sprawdzania efektów, takowe sprawdzanie, czy ocena nie pojawiają się. Jeżeli już są, to nie odnoszą się do konkretnych efektów kształcenia, co powoduje, iż trudno ustalić w jaki sposób weryfikujemy określony efekt kształcenia.

Trzeba też zasygnalizować usterki wpływające na to, że nie można do końca proces dyplomowania ocenić właściwie. Mianowicie podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich, zauważono w wielu przypadkach, np. zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta, czy też recenzje nieocenijące, lakoniczne ze zdawkowymi określeniami, a przede wszystkim tematy pracy wykraczające poza dyscyplinę pedagogika, więc tym samym nie powinny być realizowane na kierunku pedagogika. Część prac kształtuje się na niskim, bądź bardzo niskim poziomie merytorycznym z niedostatecznym przeglądem literatury przedmiotu i licznymi błędami z zakresu metodologii badań naukowych.

4) Uczelnia czyni kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Procesem monitorowania zajmuje się funkcjonujące na Uczelni Akademickie Biuro Karier „Baza”. Na Uczelni opracowany jest program badania losów absolwentów, a w dokumentacji Uczelni znajduje się szereg dokumentów związanych z faktycznym badaniem ich losów. Chodzi m.in. o Sprawozdania z przeprowadzonych badań oraz o „Analizę danych uzyskanych z Ankiety Wstępnych Monitoringu Karier Zawodowych Absolwentów WSIiU na kierunku pedagogika” w roku 2011/2012, 2012/2013 i ich porównanie we wszystkich oddziałach Uczelni (Łódź, Bydgoszcz, Opatówek) oraz dla każdego wydziału osobno. Należy jednak stwierdzić, że przygotowane do monitorowania absolwentów narzędzie – kwestionariusz ankiety, nie będzie miało wpływu na ewaluację procesu kształcenia. Zaledwie 2 z 20 pytań w minimalnym stopniu odnoszą się do oceny kształcenia prowadzonego w Uczelni i nie mogą mieć większego przełożenia na ewaluację procesu kształcenia.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Programy kształcenia realizowane na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia w WSIiU w Łodzi posiadają profil ogólnoakademicki. Efekty kierunkowe więc przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych, lecz niezgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). W tym miejscu

uznać należy, iż opracowane, przyjęte przez Uczelnię efekty kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego nie można rozpatrywać na poziomie możliwości osiągnięcia ich przez studenta w ramach realizowanego programu kształcenia na kierunku pedagogika w łódzkiej Uczelni. Warto dodać, iż w przyjętych kierunkowych efektach kształcenia znajduje się, oprócz odniesienia do obszaru nauk humanistycznych, społecznych, również odniesienia do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, a także nauk technicznych, nauk przyrodniczych. (patrz Rozporządzenie MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Biorąc pod uwagę wcześniejszy programu kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 stopnia I (edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna), wskazać należy, że jest on zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia (Rozporządzeniem z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełnić uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.). Jak wskazano jednak wyżej, w wielu przypadkach pojawiają się niezgodności w realizacji i przebiegu obowiązkowej praktyki nauczycielskiej, co podważa uznawalność kwalifikacji nauczycielskich niektórych studentów. (Rozporządzenie MEN z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.)

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych (od roku ak. 2012/2013), stwierdzić należy, iż Uczelnia połowicznie wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Chodzi o brak w planach studiów treści z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Podobnie, jak przy roku 3 i tutaj pojawiają się kontrowersyjne kwestie dotyczące miejsc realizacji praktyk nauczycielskich.

Uczelnia deklaruje także (m.in. zapisy w suplementach na to wskazują), iż nadaje kwalifikacje pedagogiczne na specjalności - Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (rok 3). Ta specjalność jednak nie spełnia standardów pedagogicznych. Studenci tej specjalności realizują praktykę o charakterze niepedagogicznym, co wynika z analizy Dzienniczków praktyk. Po analizie dokumentacji należy stwierdzić, iż Uczelnia nie nadaje uprawnień pedagogicznych, gdyż przede wszystkim nie realizuje praktyk pedagogicznych. Są one powiązane ze specjalnością, ale nie z kierunkiem, na pewno już nie mają one charakteru pedagogicznego (przykład miejsca praktyk: Straż Pożarna, Wojsko Polskie, Policja, Urząd Gminy, itd.) [patrz: Rozporządzenie MEN z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... Dz. U. Nr 50, poz. 400; - §1.3. przygotowanie pedagogiczne – „należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin”.]

Analizując dokumentację Uczelni (m.in. suplementy do dyplomu), należy wskazać, że Uczelnia absolwentom specjalności wychowanie obronne II stopień nadaje kwalifikacje nauczycielskie. W suplemencie czytamy: „uprawnia do podejmowania zatrudnienia na stanowiskach: nauczyciel przedmiotu: edukacja dla bezpieczeństwa”. Otóż ta specjalność nie spełnia standardów nauczycielskich. Brak w planach studiów II stopnia przedmiotów z zakresu m.in. emisji głosu, języka obcego, technologii informacyjnej, czy bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie możliwym więc jest realizowanie efektów kształcenia z tych zakresów. Należy również zauważyć, iż studenci nie realizują żadnych praktyk studenckich, nie wspominając już o praktykach pedagogicznych, czy nauczycielskich. Zapis o kwalifikacjach

nauczycielskich odnajdujemy także w suplemencie do specjalności pedagogika aktywności ruchowej realizowanej na II stopniu kształcenia wynika, że owa specjalność również nadaje kwalifikacje nauczycielskie „uprawnia do ubiegania się o zatrudnienie w charakterze nauczyciela wychowania fizycznego w każdego rodzaju szkołach (...)”. Należy stwierdzić, że ukończenie analizowanej specjalności nie uprawnia absolwenta do pracy w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego, gdyż nie posiadał on efektów kształcenia z obszaru wychowania fizycznego. Kierunek pedagogika został przez Uczelnię przypisany tylko dwuobszarowo – nauki humanistyczne, nauki społeczne. W planach studiów tej specjalności z powodu braku określonych przedmiotów (wskazane wyżej przy wcześniejszej specjalności) oraz braku praktyki, nie można realizować wymaganych stosownym rozporządzeniem określonych efektów kształcenia. Na II stopniu kształcenia realizowana jest specjalność wczesna edukacja, która musi być z zasady tzw. specjalnością nauczycielską nadająca określone przewidziane prawem kwalifikacje nauczycielskie. W WSiU ta specjalność jest adresowana zarówno dla osób już z przygotowaniem nauczycielskim, bądź dla absolwentów I stopnia bez takiego przygotowania. W Raporcie samooceny czytamy „Na Kierunku Pedagogika wprowadzono możliwość uzupełnienia kwalifikacji do pracy we wczesnej edukacji (szkole/przedszkolu) dla studentów po studiach pedagogicznych I stopnia realizujących studia II stopnia na kierunku Pedagogika w zakresie Wczesnej edukacji. Absolwenci studiów I stopnia na specjalnościach: Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z promocją zdrowia (i podobnych) oraz o ogólnym przygotowaniu pedagogicznym (np. psychopedagogicznym) zainteresowani są poszerzaniem swojego wykształcenia na studiach II stopnia na kierunku Pedagogika w zakresie Wczesnej Edukacji. Mając świadomość, że studia te nie dają tym absolwentom studiów I stopnia kwalifikacji do pracy na stanowisku nauczyciela przedszkola lub nauczania początkowego w szkole stworzyliśmy możliwość uzupełnienia tych kwalifikacji poprzez Moduł różnic programowych realizowanych równocześnie ze studiami II stopnia na kierunku Pedagogika w zakresie Wczesnej edukacji.” Na studia II stopnia powinno rekrutować się jedynie absolwentów studiów I stopnia posiadających już kwalifikacje nauczycielskie (zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli). Co jednak z absolwentami I stopnia, którzy posiadają już przygotowanie nauczycielskie na danym etapie edukacyjnym, do którego przygotowuje ta specjalność? Czy nie nabywają innych kwalifikacji, np. możliwość pracy w klasach 4-6? Dla nich też nie przewiduje się w planie studiów praktyk studenckich.

W suplemencie do dyplomu na II stopniu kształcenia na specjalności resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych czytamy, że ukończona specjalność uprawnia do pracy m.in. jako „(...) pedagog ulicy, w szkołach, internatach, jako wychowawca-terapeuta i pedagog szkolny (...)” W związku z takim zapisem absolwent powinien posiadać przygotowanie pedagogiczne. Takich jednak nie nabywa na analizowanej specjalności realizowanej w WSiU w Łodzi (m.in. brak praktyk pedagogicznych).

Całościowo odnosząc się do specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (I stopień), a także specjalności wychowanie obronne (II stopień), trzeba jednoznacznie wskazać na brak ich kompatybilności z kierunkiem pedagogika. Efekty specjalnościowe nie są powiązane z efektami kierunkowymi, tym samym specjalność nie powinna być realizowana na kierunku pedagogika. Przedmioty realizowane na tych specjalnościach, znajdujące się w modułach specjalnościowych treściowo i znaczeniowo odbiegają od dyscypliny pedagogika i ich pedagogiczny charakter jest bardzo wątpliwy (włącznie z praktykami). W kontekście funkcjonowania w rodzimym szkolnictwie wyższym takich kierunków studiów jak: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo publiczne, nie sposób zaakceptować ulokowania omawianych specjalności na kierunku pedagogika.

Na rocznikach realizujących programy studiów skonstruowanych w formule KRK zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych, jest on

proporcjonalny do zaproponowanych treści. Podobnie, uwagi nie pojawiają się biorąc pod uwagę czas trwania całego toku studiów I stopnia na kierunku pedagogika, który został zaplanowany na 6 semestrów w wymiarze 5400 godzin przy założeniu, że jeden punkt stanowi 30 godzin. Program kształcenia na studiach licencjackich na kierunku Pedagogika przewiduje uzyskanie przez studenta 180 pkt. ECTS i składa się z modułów oraz przyporządkowanych im liczbowo godzin dydaktycznych oraz godzin pracy własnej studenta. Liczba godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia kształtuje się następująco: moduł przedmiotów podstawowych - liczba godzin dydaktycznych - 567 + praca własna studenta - 2103 (punkty ECTS 89); moduł pracy dyplomowej - liczba godzin dydaktycznych - 45 + praca własna studenta - 555 (punkty ECTS 20); moduł praktyk - liczba godzin dydaktycznych - 192 + praca własna studenta - 258 (punkty ECTS 15); moduł przedmiotów rozszerzających kształcenie - liczba godzin dydaktycznych - 36 + praca własna studenta - 84 (punkty ECTS 4); moduł przedmiotów specjalnościowych: Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne - liczba godzin dydaktycznych - 324 + praca własna studenta - 1236 (punkty ECTS 52).

Należy jednak w tym miejscu wskazać na zbyt duże według ZO obciążenie studentów zajęciami, oddzielonymi krótkimi przerwami. Zajęcia w sobotę prowadzone są w godzinach 8.00 – 21.00, co daje 13 godzin (np. zjazdy: 12.04.2014 r., 29.03.2014 r., 15.03.2014 r.). Gdzie w takim przypadku higiena i komfort pracy studenta?

Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia dla obydwu stopni kształcenia przyjęła niestandardowe rozwiązanie dotyczące naliczania godzin samodzielnej pracy studenta, wprowadzając to obligatoryjnie na wszystkich przedmiotach. (Zarządzenie Rektora WSliU w Łodzi z dnia 05.07.2013 w sprawie ogólnych zasad określania liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom). A mianowicie chodzi o następujące wskaźniki: przy wykładach: 1 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia danego przedmiotu; przy ćwiczeniach audytoryjnych, metodycznych, laboratoryjnych, projektowych: 1-3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia ćwiczeń; przy konwersatoriach: 3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia konwersatorium; przy seminariach: 4 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować pracę dyplomową oraz zaliczyć seminarium; przy praktykach: 1 x liczba godzin praktyki jako przygotowanie przeciętnego studenta do realizacji i zaliczenia praktyk. Przykładowo Seminarium 30 godz. zajęć dydaktycznych - 120 godz. praca własna studenta, co daje stan następujący $30+120=150$ godz./5 pkt. ECTS. Sytuacja o tyle zaskakująca, że trudno określić jaki powinien być nakład pracy studenta przy określonym przedmiocie. Zatem odgórne i ujednolicone rozwiązanie przyjęte w Uczelni wydaje się z punktu widzenia studentów, ale i nauczycieli nielogiczne i mało prawdopodobne. Każdy student potrzebuje różnego nakładu czasu pracy, by opanować dany materiał z określonego przedmiotu. Należy także zauważyć, iż niniejsze zapisy o rozliczeniu godzinowym i punktowym znajduje się we wszystkich sylabusach w podpunkcie System naliczania punktów ECTS – wskaźniki. Takie rozliczenie faktycznie pozwala zdobyć studentowi studentom określona ilość punktów ECTS, jednak mnoży ilość godzin samodzielnej pracy studenta (4230 godz.), a minimalizuje ilość godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim (1170 godz.). Poważnym uchybieniem w omawianym kontekście jest również brak bilansu samodzielnej pracy studenta zaprezentowanej w sylabusie przedmiotowym. Skoro student na wskazanym seminarium powinien według Uczelni poświęcić na samodzielną pracę 120 godzin, to należy to zwizualizować i opisać, konkretyzując owe godziny, np. analiza literatury przedmiotu 30

godz., opracowanie narzędzia badawczego 10 godz., itd., tak by wypełnić 120 godz. i tym samym nadać określona ilość pkt. ECTS.

Obecnie na kierunku pedagogika naukę pobierają jedynie studenci studiów niestacjonarnych, mimo wszystko jednak funkcjonuje oferta dla studiów stacjonarnych i ta oferta programowa z omawianym kontekście realizacji godzin dydaktycznych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i bez nauczyciela nie spełnia wymogów art. 2 ust. 1 pkt. 12 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005 Nr 164 poz. 1365). Zgodnie z tym na studiach stacjonarnych „co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów”.

Studia II stopnia na kierunku pedagogika w WSliU, to trwają 2 lata - 4 semestry. Studenci studiów niestacjonarnych odbywają zajęcia w ramach dwudniowych (sobota, niedziela) zjazdów (6 zjazdów w ciągu semestru). Program kształcenia na studiach II stopnia podobnie, jak na I stopniu składa się z określonych modułów, w obrębie których realizowanych jest w całym cyklu kształcenia 3600 godzin i program przewiduje uzyskanie przez studenta 120 pkt. ECTS. Liczba godzin na studiach niestacjonarnych II stopnia kształtuje się następująco: moduł przedmiotów podstawowych - liczba godzin dydaktycznych - 261 + praca własna studenta - 1179 (punkty ECTS 48); moduł pracy dyplomowej - liczba godzin dydaktycznych - 63 + praca własna studenta - 1047 (punkty ECTS 37); moduł przedmiotów rozszerzających kształcenie - liczba godzin dydaktycznych - 18 + praca własna studenta - 42 (punkty ECTS 2); moduł przedmiotów specjalnościowych: Wczesna edukacja; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza; Wychowanie obronne; Resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych; Pedagogika aktywności ruchowej - liczba godzin dydaktycznych - 162 + praca własna studenta - 828 (punkty ECTS 33).

W bieżącym roku akademickim dokonano naboru na 1 rok studiów niestacjonarnych. Obecnie w formie niestacjonarnej na I stopniu realizowane są na roku 1 edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne. Oferta rekrutacyjna obejmuje następujące specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią, pedagogika w zakresie doradztwa zawodowego. Natomiast na II stopniu kształcenia na kierunku Pedagogika studenci na 1 roku studiują na następujących specjalnościach: Wczesna edukacja, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych, Wychowanie obronne, Pedagogika aktywności ruchowej.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów. Przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia. Program studiów w WSliU umożliwia studentowi I stopnia wybór ponad 54 punktów ECTS (m.in. moduł przedmiotów specjalnościowych 52 pkt., język obcy znajdujący się w module przedmiotów podstawowych 12 pkt). Natomiast na II stopniu studentowi umożliwia się wybór ponad 36 pkt. ECTS (m.in. moduł przedmiotów specjalnościowych 33 pkt., Seminarium dyplomowe 15 pkt. ECTS). Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznie kształtować kompetencje społeczne studentów.

W przypadku programów realizowanych na 1 i 2 roku studiów I i II stopnia na kierunku pedagogika w łódzkiej Uczelni, trudno jednoznacznie stwierdzić, iż prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia, pozwalałyby studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu kwalifikacji, jeżeli Uczelnia przyjmaby obligatoryjne dla niej wzorcowe efekty kształcenia. W

zastanej jednak sytuacji, przyjęcia zmodyfikowanych i tzw. dodanych efektów kształcenia nie można pozytywnie ocenić opisywanej kwestii.

Zgodnie z §5.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Trudno jednak niniejszy procentowy udział z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których łódzka Uczelnia przyporządkowała kierunek pedagogika, znaleźć w programie studiów. Uczelnia nie wypełnia także na II stopniu innego warunku wynikającego z tegoż Rozporządzenia, a dotyczącego minimalnej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego. W programach studiów II stopnia nie znajduje się przedmiot „wychowanie fizyczne”.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). Podczas wizytacji ZO analizując sylabusy przedmiotowe zauważył nieprawidłowości w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Wszak w Raporcie samooceny na str. 27 czytamy, że Uczelnia działa „zgodnie z przyjętymi standardami oraz obowiązującymi w Polsce regulacjami jeden pkt. ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom pracy studenta”. Przy czym należy wskazać, o czym już była mowa wyżej, iż Uczelnia przyjęła niestandardowe rozwiązania w naliczaniu punktów ECTS. Przyjęto zasadę wskaźnikową przejawiająca się w nielogicznym naliczaniu samodzielnej pracy studenta, w zależności od rodzaju zajęć (przy wykładach: 1; przy ćwiczeniach audytoryjnych, metodycznych, laboratoryjnych, projektowych: 1-3; przy konwersatoriach: 3; przy seminariach: 4; przy praktykach: 1).

W wielu przedmiotach liczba realizowanych godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem wraz z samodzielną pracą studenta nie dają sumarycznie możliwości określenia, że 1 pkt. ECTS to 30 godzin. Oto kilka przykładów:

Przedmiot - Filozofia bezpieczeństwa (spec. edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne), któremu nadano 4 pkt. ECTS, a na co składają się: 18 godz. zajęć dydaktycznych + 54 (3x18) praca samodzielna studenta daje 72 godziny - zgodnie z - „przy konwersatoriach: 3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia konwersatorium”. Otóż 72 godz. nie dają 4 pkt. ECTS.

Przedmiot - Genealogia sztuki współczesnej (moduł przedmiotów poszerzających kształcenie), któremu przypisano 2 pkt. ECTS, a na co składają się: 18 godz. zajęć dydaktycznych + 18 (1x18) praca samodzielna studenta daje 36 godzin - zgodnie z - „przy wykładach: 1 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia danego przedmiotu”. Otóż 36 godz. nie dają 2 pkt. ECTS.

Przedmiot – pedagogika penitencjarna (spec. resocjalizacja społecznie niedostosowanych) któremu nadano 4 pkt. ECTS, a na co składają się: 18 godz. zajęć dydaktycznych + 54 (3x18) praca samodzielna studenta daje 72 godziny - zgodnie z - „przy konwersatoriach: 3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia konwersatorium”. Otóż 72 godz. nie dają 4 pkt. ECTS.

W sylabusach oprócz wyżej wskazanych nieprawidłowości pojawiają się także inne. Oto przykłady: treści przedmiotowe zamieszczone w sylabusach nie zawsze są kompatybilne z efektami kształcenia i tytułem przedmiotu – Współczesne problemy psychologiczne (II stopień); przedmiot Animacja kultury fizycznej (II stopień Pedagogika aktywności ruchowej)

treści wydają się nie korespondować z nazwą przedmiotu. W sylabusie czytamy m.in. w podpunkcie Metody kształcenia: „Wykład (elementarne wiadomości z zakresu budowy aparatu głosu, dykcja i poprawna wymowa, higiena aparatu głosu, kultura żywego słowa nauczyciela, ekspresja mowy, niewerbalne elementy komunikacji interdyscyplinarnej, podstawy efektywnej komunikacji); Metody aktywizujące: (głosowe, śpiew, recytacja).” Natomiast w kryteriach oceny efektów widniej zapis następujący: „Kryteria oceny efektów kształcenia dotyczą trzech elementów: 1. Udział w zajęciach (dst => min. 40%, dst+ => min. 50%, db => min. 60%, db+ => min. 70% i bdb => min. 80%); 2. Recytacje (aforyzmy i przysłowia) na ocenę: dst => mierna prezentacja, dst+ => mierna z nieznaczną dykcją, db => prezentacja pamięciowa, db+ => prezentacja pamięciowa z dykcją, bdb => prezentacja pamięciowa z dykcją i modulacją głosu lub własna twórczość lub gra na instrumencie). Zaliczenie: Hymn, Rota, Gaudeamus lub Marsz Polonia.”; Inna usterka, to: w sylabusie Prawne aspekty bezpieczeństwa (II stopień wychowanie obronne) pojawia się zapis, iż profilem kształcenia jest profil praktyczny.

Należy także odnotować w kontekście tworzenia sylabusów do konkretnych przedmiotów, iż Rektor WSiU w Łodzi wydał stosowne zarządzenie (Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności z dnia 5.07.2013 r. w sprawie: przygotowania kart przedmiotów/sylabusów). W Zarządzeniu czytamy: „Od roku 2013/2014 wprowadzam na wszystkich prowadzonych przez Uczelnię kierunkach studiów I i II stopnia jednolite karty przedmiotów, zgodnie z wzorem opracowanym przez Uczelnianą Radę ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia. Karty przedmiotów zawierają sylabusy, efekty kształcenia i są przygotowywane przez koordynatorów przedmiotów.”

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność i formę studiów. W Uczelni funkcjonuje Regulamin Praktyk WSiU w Łodzi (załącznik do Zarządzenia Rektora WSiU w Łodzi z dnia 30 września 2013 r. w sprawie Regulaminu Praktyk Studenckich w WSiU.) Znajdują się w nim m.in.: cele praktyk, zadania opiekuna praktyk i Akademickiego Biura Karier, organizacja praktyk, obowiązki studenta podczas odbywania praktyk, system kontroli praktyk i ich zaliczania. W regulaminie czytamy m.in., że celem praktyk jest „zapoznanie studenta ze specyfika pracy na różnych stanowiskach, w różnych instytucjach branżowych” (§ 2.1.).

Praktyki zawodowe stanowią część procesu kształcenia, a ich zaliczenia dokonuje opiekun praktyk z ramienia uczelni na podstawie wypełnionego przez studenta dzienniczka praktyk. Kształcenie praktyczne na studiach I stopnia na kierunku Pedagogika zorganizowane jest w postaci Modułu praktyk i realizowane jest w ciągu czterech semestrów w wymiarze 180 godzin w placówkach + 18 godzin specjalnych zajęć o charakterze ćwiczeń przygotowujących do odbycia praktyki. Praktyka jest realizowana odpowiednio: 30 godzin w semestrze II, 45 godzin w semestrze III + 6 godzin ćwiczeń, 45 godzin w semestrze IV + 6 godzin ćwiczeń, 60 godzin w semestrze V + 6 godzin ćwiczeń. Dla specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna właściwymi instytucjami dla odbycia praktyki są: przedszkola publiczne i niepubliczne realizujące założenia obowiązującej podstawy programowej wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe (klasy I – III) publiczne i niepubliczne realizujące założenia obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego. Dla specjalności Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne właściwymi placówkami dla odbycia praktyki są: Urząd Wojewódzki – Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Urząd Marszałkowski – Wydział Bezpieczeństwa Publicznego, Urząd Miasta – Centrum Zarządzania Kryzysowego, Starostwo Powiatowe – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, Urząd Gminy – Inspektor ds. obronnych i OC, Gmina – Centr. Zarz. Kryzysowego, jednostka Policji, jednostka Wojskowa, jednostka Państwowej Straży

Pożarnej, przedsiębiorstwa, które wykonują zadania obronne i obrony cywilnej, szkoły ponadpodstawowe.

Ramowy rozkład zajęć w Module praktyk na Kierunku Pedagogika prezentuje się następująco:

Nazwa praktyki	Rodzaj studiów	Liczba godzin w semestrach								Razem	Punkty ECTS
		II		III		IV		V			
		Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta		
Psychologiczne podstawy praktyk pedagogicznych	Stacjonarne	30	30	-			-	-		60	2
	niestacjonarne	30	30	-			-	-		60	
Praktyka pedagogiczna	Stacjonarne	-	-	45	45	45	45	60	60	300	10
	niestacjonarne	-	-	45	45	45	45	60	60	300	
Instytucjonalna organizacja pracy pedagogicznej	Stacjonarne	-	-	10	20	10	20	10	20	90	3
	niestacjonarne	-	-	6	24	6	24	6	24	90	
Razem godziny	Stacjonarne	60		120		120		150		450	15
	niestacjonarne	60		120		120		150			
Punkty ECTS z podziałem na semestry:		2		4		4		5		15	

Zaliczenie praktyki w danym semestrze student otrzymuje po dostarczeniu od opiekuna praktyki dokumentów potwierdzających odbycie praktyki (prace pisemne i ocena nauczyciela opiekuna w placówce). Termin dostarczenia dokumentów jest każdorazowo podawany do wiadomości studenta.

Natomiast plany i programy studiów funkcjonujących specjalności na II stopniu w WSiU nie przewidziano realizacji praktyk, co należy uznać za błąd, szczególnie w kontekście nadawania kwalifikacji nauczycielskich oraz pedagogicznych. Istnieje jednak możliwość dla studentów II stopnia o specjalności Wczesna edukacja, by realizować moduł różnic programowych, i odbyć praktyki pedagogiczne realizowane w przedszkolu (45 godzin) oraz w szkole (60 godzin).

Odnosząc realizację praktyk dla obecnego rocznika 3, to należy wskazać, iż student odbywa praktykę pedagogiczną o charakterze hospitacyjnym (40 godz.), diagnostycznym (60 godz.), metodycznym i asystenckim (60 godz.). Chociaż analiza Dzienniczków praktyk studenckich nie do końca pozwala stwierdzić prawidłowość realizacji zadań na praktykach, m.in. metodycznych.

Oto przykładowe placówki, w których studenci WSiU kierunku pedagogika odbywali praktyki studenckie w latach 2012 – 2014: Przedszkole Miejskie nr 233 w Łodzi, Przedszkole Miejskie Nr 4 w Łodzi, Przedszkole Miejskie nr 163 w Łodzi, Komenda Miejskiej Policji w Łodzi, Przedszkole Miejskie nr 86 w Łodzi, Przedszkole im. Świętej Urszuli Ledóchowskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego w Łodzi, Przedszkole Miejskie nr 139 w Łodzi, Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o., Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Władysława Łokietka w Topoli Królewskiej w Łęczycy, Przedszkole nr 12 „Kubuś Puchatek” w Koninie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, i in.

Należy także zauważyć, o czym już pisano wyżej, iż nie zawsze miejsce praktyk jest zgodne ze studiowaną specjalnością, a zarazem kwestią nabywania uprawnień pedagogicznych. Skoro na specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne nadaje się kwalifikacje pedagogiczne, to praktyka winna odbywać się w placówkach o charakterze pedagogicznym. Studenci tej specjalności realizują praktyki w instytucjach m.in.: Komenda Policji, lotnisko, Straż Miejska, Urząd Gminy, Jednostka Wojskowa, Starostwo Powiatowe.

W Uczelni funkcjonuje Uchwała Senatu WSliU z dnia 1 października 2013 r. w sprawie Regulaminu zaliczania Studentowi Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi praktyk studenckich na podstawie zdobytego przez studenta doświadczenia zawodowego. §1 „1. O zwolnieniu z odbycia praktyk mogą ubiegać się studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy spełniają łącznie powyższe warunki: 1) Są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, lub byli zatrudnieni przez przynajmniej rok w instytucji realizującej zadania zgodnie z programem obowiązującym na danym kierunku i specjalności; 2) zakres i charakter zatrudnienia odpowiada programowi praktyk na danym kierunku i specjalności; 3) czas pracy studenta odpowiada liczbie godzin przeznaczonych na realizację praktyk, zgodnie z ich programem oraz standardami kształcenia dla danego kierunku i specjalności.” Pojawiają się jednak sytuacje, które według ZO nie są zgodne z powyższym zapisem. Przykładem jest sytuacja studentki, która legitymuje się albumem nr 23073 (I stopień - ewip), a została zwolniona przez władze Wydziału z odbywania praktyki. Studentka jest pracownikiem przedszkola – pomoc nauczyciela, której zakres obowiązków, to m.in.: „utrzymuje ład i porządek w sali zabaw (...)”; „dba o estetykę posiłków (...)”; „myje talerze, kubeczki, sztućce (...)”; „zmienia fartuch na biały (...)” (wybrane obowiązki pomocy nauczyciela przedszkola, w którym studentka pracuje; niniejszy zakres obowiązków dołączony do podania). Czy niniejsze czynności wchodzą w zakres obowiązków studenta podczas realizacji praktyki metodycznej, czy diagnostycznej?

Odnosząc się do kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim w WSliU w Łodzi, ~~to~~ należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia.

Jednostka podejmuje także działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Reguluje to §12 Regulamin Studiów WSliU, w którym czytamy m. in.: „w szczególnie uzasadnionych przypadkach dziekan może przyznać studentowi na jego wniosek, prawo do Indywidualnej organizacji studiów (IOS). Dotyczy to w szczególności studentów: samotnie wychowujących dzieci; pełniących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi (...); niepełnosprawnych w znacznym stopniu kalectwa (...); odbywających staże zagraniczne; wybitnych sportowców.” Warto zauważyć, iż studenci z niepełnosprawnością posiadają ułatwienie w procesie kształcenia nie tylko poprzez możliwość otrzymania IOS, ale również w poruszaniu się po budynku Uczelni. Wszystkie wejścia mają dodatkowe podjazdy dla osób korzystających z wózków inwalidzkich, w budynkach znajdują się windy umożliwiające dostęp do wszystkich sal dydaktycznych. Dla osób głuchoniemych są dostępni tłumacze języka migowego, którzy uczestniczą z nimi w zajęciach dydaktycznych. W wizytowanej łódzkiej Uczelni istnieje także zgodnie z Regulaminem Studiów (§10) możliwość studiowania według indywidualnego planu studiów i programu nauczania (IPS). Chodzi tu o indywidualny dobór treści, metod i form kształcenia zgodny z zainteresowaniami studenta i pozwalające mu w zdobyci pełniejszych kwalifikacji na wybranym kierunku. O IPS może się ubiegać student, który zaliczyć 1 rok studiów i uzyskał średnią nie mniejszą niż 4,75.

Uczelnia nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni, ale istnieje możliwość udziału w wymianie studenckiej w ramach programu ERASMUS, z którego dotychczas jednak nie skorzystał żaden student pedagogiki. Z informacjami na temat programu ERASMUS studenci i wykładowcy mogą zapoznać się na stronie internetowej Uczelni www.wsinf.edp.pl; <http://wsinf.edu.pl/item/72-erasmus-dla-wykladowcow-dp2>; <http://wsinf.edu.pl/item/70-erasmus-dp2>.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w programie studiów na kierunku pedagogika w WSiLiU w Łodzi. Z formalnego punktu widzenia nie wszystkie programy przedmiotów odnoszą się do efektów wzorcowych w kategorii wiedza, umiejętności i kompetencji społecznych, gdyż są też tam efekty zmodyfikowane oraz dodane przez Uczelnię. Brak zastrzeżeń do spójności form i metod dydaktycznych z treściami kształcenia. Poprawnie przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności m.in. w przedmiotach/modułach specjalnościowych. Również jednak w przypadku przedmiotów z modułu przedmiotów podstawowych włączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, konwersatoriów, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć w gmachu Uczelni.

Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli w łódzkiej Uczelni są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Łącznie w sylabusach wymieniono kilkanaście metod nauczania, począwszy od tradycyjnego wykładu podającego, problemowego, informacyjnego, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i klasycznej metody problemowej pracy w grupach ćwiczeniowych, oraz wskazywano m.in. na dyskusję, pogadankę, giełdę pomysłów, po metody ćwiczeniowe oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy – dyskusji okrągłego stołu, pracy z tekstem, itd. Dobór metod do typu zajęć nie budzi większych zastrzeżeń.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 stopnia I (edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna), jest zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia. Jednak w wielu przypadkach pojawiają się niezgodności w realizacji i przebiegu obowiązkowej praktyki nauczycielskiej, co podważa uznawalność kwalifikacji nauczycielskich niektórych studentów. Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych (od roku ak. 2012/2013), stwierdzić należy, iż Uczelnia połowicznie wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Chodzi o brak w planach studiów treści z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Podobnie, jak przy roku 3 i tutaj pojawiają się kontrowersyjne kwestie dotyczące miejsc realizacji praktyk nauczycielskich. Uczelnia deklaruje także (m.in. zapisy w suplementach na to wskazują), iż nadaje kwalifikacje pedagogiczne na specjalności - Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (rok 3). Ta specjalność jednak nie spełnia standardów pedagogicznych. Studenci tej specjalności realizują praktykę o charakterze niepedagogicznym, co wynika z analizy Dzienników praktyk (przykład miejsca praktyk: Straż Pożarna, Wojsko Polskie). Uczelnia na specjalności wychowanie obronne II stopień nie nadaje kwalifikacji nauczycielskich. Brak w ich planach studiów przedmiotów z zakresu m.in. emisji głosu, języka obcego, technologii informacyjnej, czy bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie możliwym więc jest realizowanie efektów kształcenia

z tych zakresów. Należy również zauważyć, iż studenci nie realizują żadnych praktyk studenckich, nie wspominając już o praktykach pedagogicznych, czy nauczycielskich. Należy także wskazać, iż na II stopniu kształcenia na specjalności resocjalizacja społecznie nieprzystosowanych Uczelnia mimo deklaracji w suplementach, nie nadaje przygotowania pedagogicznego (m.in. brak praktyk pedagogicznych).

Całościowo odnosząc się do specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (I stopień), a także specjalności wychowanie obronne (II stopień), to trzeba jednoznacznie wskazać na brak ich kompatybilności z kierunkiem pedagogika. Efekty specjalnościowe nie są powiązane z efektami kierunkowymi, tym samym specjalność nie powinna być realizowana na kierunku pedagogika. Przedmioty realizowane na tych specjalnościach, znajdujące się w modułach specjalnościowych treściowo i znaczeniowo odbiegają od dyscypliny pedagogika i ich pedagogiczny charakter jest bardzo wątpliwy (włącznie z praktykami). W kontekście funkcjonowania w rodzimym szkolnictwie wyższym takich kierunków studiów jak: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo publiczne, nie sposób zaakceptować ulokowania omawianych specjalności na kierunku pedagogika.

Uczelnia dla obydwu stopni kształcenia przyjęła niestandardowe, oraz bardzo wątpliwe rozwiązanie dotyczące naliczania godzin samodzielnej pracy studenta, wprowadzając to obligatoryjnie na wszystkich przedmiotach. Poważnym uchybieniem w omawianym kontekście jest również brak bilansu samodzielnej pracy studenta zaprezentowanej w sylabusie przedmiotowym.

Uczelnia nie wypełnia także na II stopniu warunku dotyczącego minimalnej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zapisanymi w stosownym akcie prawnym. W sylabusach przedmiotowych znajduje się wiele uchybień.

2) Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w programie studiów na kierunku pedagogika w WSiU w Łodzi.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Ilość pracowników dydaktycznych na wizytowanym kierunku wynosi ponad 70 osób z czego 12 zaliczono w skład minimum kadrowego. Kwalifikacje szczegółowe kadry z poza minimum i minimum kadrowego przedstawiono w załącznikach. Zajęcia prowadzone są w większości przypadków ściśle z kwalifikacjami i dorobkiem kadry.

Ogólna liczba i jakość kadry może gwarantować realizację celów edukacyjnych programu studiów.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż **zostały** spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora natomiast na drugim stopniu studiów co najmniej sześciu pracowników samodzielnych i sześciu doktorów oraz § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).*

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Do minimum kadrowego zgłoszono 13 osób, 7 pracowników samodzielnych oraz 6 doktorów. W trakcie analiz dorobku tych osób stwierdzono, że dwóch z samodzielnych pracowników nie posiada dorobku w dyscyplinie adekwatnej do realizowanego programu i efektów kształcenia (szczegóły w załączniku nr 4). Do minimum kadrowego zaliczono 5 pracowników samodzielnych ze stopniem profesora lub doktora habilitowanego oraz 5 pracowników ze stopniem doktora. Tym samym należy stwierdzić, że Uczelnia posiada minimum kadrowego dla prowadzonego kierunku na I stopniu studiów i nie posiada minimum kadrowego na II stopniu studiów.

Analiza prowadzonych zajęć dydaktycznych nie wykazała większych uchybień. Zajęcia są prowadzone w zdecydowanej większości przez osoby z dorobkiem z zakresu swoich zainteresowań. Jedynym problemem jest osoba, którą nie zaliczono do minimum kadrowego. Nie powinna ona prowadzić seminarium dyplomowego na kierunku pedagogika.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi 1:12

3. Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Uczelnia to mała jednostka, której głównym założeniem jest utrzymanie minimum kadrowego na ocenianym kierunku. Ten warunek w stopniu minimalnym jest spełniony. Minimum kadrowe jest względnie stabilne a pracownicy są zaangażowani w funkcjonowanie uczelni. Uczelnia deklaruje wsparcie pracowników w procedurach awansowych. Pracownicy otrzymują dofinansowanie do publikacji i wyjazdów konferencyjnych. Jako pozytywne należy odnotować iż w ostatnich pięciu latach dwóch pracowników Jednostki uzyskała stopień doktora habilitowanego oraz jedna osoba stopień doktora. Potwierdza to starania Uczelni o rozwój pracowników.

Brak w jednostce wymiany zagranicznej, stażów oraz urlopów naukowych.

Spotkanie z kadrą było niestety mało konstruktywne. Wykładowcy wyłącznie pozytywnie wypowiadali się o Uczelni podkreślając jej kameralny charakter i dobrą atmosferę pracy. Zagrożenia uparują jedynie w niżu demograficznym.

Ocena hospitowanych zajęć (załącznik nr 6)

Pomimo zróżnicowania poziomu ocenianych zajęć wszystkie hospitowane zajęcia oceniono pozytywnie.

Sformułowano jednak dwie istotne uwagi krytyczne. Na jednych zajęciach stwierdzono wysokie niezdyscyplinowanie studentów (głośne rozmowy), na które nie reagowała prowadząca. Utrudniało to percepcje zajęć przez pozostałych słuchaczy. Na innych zajęciach brak zasłon przeciwsłonecznych spowodował całkowitą nieczytelność wyświetlanego materiału. Prowadząca nie potrafiła sobie z tym poradzić i prowadziła zajęcia tak jakby studenci mogli odczytać napisy z rzutnika.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Łączna ilość pracowników , zarówno tych z minimum kadrowego jak i z poza minimum kadrowego, ich wykształcenie i dorobek pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

2) Uczelnia zapewnia minimum kadrowe i spełnia związane z tym wymogi z rozporządzenia o warunkach prowadzenia studiów dla pierwszego stopnia studiów oraz nie spełnia wymogów minimum kadrowego dla drugiego stopnia studiów. ▮

3) Jednostka koncentruje się na utrzymaniu minimum kadrowego bez swoich większych nakładów. Uczelnia nie udziela urlopów naukowych a jej pracownicy nie uczestniczą w stażach naukowych. Jako pozytywne należy odnotować trzy awanse naukowe pracowników z minimum kadrowego w ostatnich pięciu latach.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Komentarz:

- *ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;*

Uczelnia dysponuje odpowiednią infrastrukturą naukową i dydaktyczną do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia posiada 5 auli, 10 sal wykładowych, 27 sal dydaktycznych do prowadzenia ćwiczeń i konwersatoriów, 24 laboratoria komputerowe oraz pracownie specjalistyczne. Wszystkie zajęcia (poza większością praktyk) odbywają się w budynkach Uczelni, które stanowią jeden kampus na terenie Łodzi, przy ul. Rzgowskiej 17a. Ogólna powierzchnia budynków wynosi 26.995 m² i jest w pełni wystarczająca dla aktualnej liczby studentów. Sale dydaktyczne są odpowiedniej wielkości, dobrze nasłonecznione i umożliwiają wentylację pomieszczeń. Sale wykładowe są wyposażone w ławki i krzesła lub w krzesła ze zintegrowanymi blatami do pisania. Meble są estetyczne, znajdują się w dobrym stanie technicznym. Oprócz tego sale posiadają tablice do pisania. Większość sal wyposażona jest w sprzęt multimedialny (rzutniki i laptopy) do prezentacji. W pozostałych instalowane są rzutniki i laptopy przenośne. Uczelnia dysponuje także specjalistycznym laboratorium do nauki języków obcych z tablicą multimedialną oraz słuchawkami na wszystkich stanowiskach. Poza tym posiada specjalistyczną pracownię do prowadzenia zajęć z metodyki plastyki (wyposażoną w odpowiednie stoliki, sztalugi malarskie i pozostały sprzęt do zajęć plastycznych) a także sprzęt niezbędny do nauczania metodyki muzyki (instrumenty muzyczne, magnetofony, nagrania utworów muzycznych). Dwie sale wyposażone są w lustra ścienne, przydatne do zajęć ruchowych oraz zajęć z zakresu emisji głosu. 24 sale komputerowe posiadają po 15 stanowisk. Oprogramowanie komputerów jest odpowiednie do prowadzenia zajęć dla studentów akredytowanego kierunku. Poza tym uczelnia posiada infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych, która obejmuje nowoczesny basen kryty, halę sportową do koszykówki, siatkówki i innych gier zespołowych, siłownię oraz sale do zajęć gimnastycznych z nowoczesną nawierzchnią. Wykładowcy w czasie spotkania z kadrą poświadczali dobrą infrastrukturę do prowadzenia zajęć. Niektórzy studenci (w czasie spotkania) twierdzili, że niektóre zajęcia odbywają się w zbyt małych salach oraz zgłaszali problemy z widocznością materiału prezentowanego na tablicach.

Na terenie kampusu funkcjonuje szkoła podstawowa ABiS. Szkoła prowadzi edukację w systemie alternatywnym – według Plany Daltonowskiego, co dodatkowo zwiększa jej potencjał jako miejsca kształcenia nauczycieli. Jest to bardzo korzystne dla nauczania praktycznych umiejętności metodycznych studentów, zwłaszcza kierunków nauczycielskich. Niestety, możliwość pełnego wykorzystania tego potencjału ograniczona jest tym, że Uczelnia prowadzi zajęcia w trybie niestacjonarnym, a zjazdy studentów odbywają się w weekendy, gdy w szkole nie odbywają się zajęcia.

Teren kampusu objęty jest zasięgiem sieci bezprzewodowej. Każdy student posiada własne konto internetowe oraz nieograniczony dostęp do Internetu na terenie kampusu z prywatnych komputerów przenośnych oraz komputerów stacjonarnych, będących własnością Uczelni.

WSIU posiada własną bibliotekę, funkcjonującą na terenie kampusu. Jest to biblioteka ogólnouczelniana, jednak gromadzi także zbiory niezbędne wykładowcom i studentom Pedagogiki.

Wypożyczalnia ma powierzchnię 110,25 m², gdzie znajduje się 12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, w tym 2 dla pracowników. W czytelni znajduje się 16 stanowisk czytelniczych i 14 stanowisk z dostępem do Internetu oraz księgozbiór podręczny. Wszystkie stanowiska umieszczone są nastosunkowo małej powierzchni. Przy pełnym wykorzystaniu czytelni warunki pracy byłyby trudne – z pewnością czytelnicy mieliby kłopot z rozłożeniem materiałów niezbędnych do pracy i skupieniem się. Zasoby biblioteczne obejmują 872 tytuły i 1550 woluminów. Jak na bibliotekę uczelni prowadzącej studia magisterskie na kierunku akademickim nie jest to dużo. Tym niemniej w zbiorach biblioteki znajdują się wiele pozycji nowych i większość książek wskazywanych w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Jednocześnie wiele z nich gromadzonych jest tylko w jednym egzemplarzu, co z pewnością powoduje utrudnienia w dostępie dla studentów (są one udostępniane tylko w czytelni). Studenci studiujący w trybie niestacjonarnym mają wypełnione weekendy zajęciami i nie mają czasu na intensywne korzystanie z czytelni. Biblioteka prenumeruje systematycznie jedynie nieliczne naukowe czasopisma pedagogiczne (Ruch Pedagogiczny, Szkoła Specjalna. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, Wychowanie w Przedszkolu, Forum Edukacyjne). W ofercie czytelni brakuje wiele ważnych tytułów naukowych nie tylko z pedagogiki (np. Kwartalnik Pedagogiczny, Kultura i Edukacja, Forum Oświatowe) ale i z dyscyplin pokrewnych, z których efekty przewidywane są do realizacji na akredytowanym kierunku (psychologia, socjologia, filozofia). Ograniczenia funkcjonalności biblioteki uczelnianej znajdują potwierdzenie w danych: w kwietniu 2014 z czytelni korzystało tylko 2 studentów akredytowanego kierunku, miało miejsce 30 wypożyczeń i 19 zwrotów książek. Według informacji przekazanych przez kierownika Biblioteki tylko 107 spośród 277 studentów kierunku pedagogika jest aktywnymi użytkownikami biblioteki. Częściowym uzupełnieniem skromnych zbiorów biblioteki są porozumienia zawarte przez Uczelnię z bibliotekami na terenie Łodzi. Studenci mogą wypożyczać książki z Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Łodzi oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łodzi. Poza tym Uczelnia zapewnia dostęp do zbiorów cyfrowych. Biblioteka wykorzystuje Akademicką Licencję Krajową, czyli zapewnia bezpłatny dostęp do pełnotekstowych baz międzynarodowych wydawców naukowych o zasięgu globalnym (np. Elsevier, Springer, Wiley-Blackwell). Niestety, zakładane efekty kształcenia i literatura zalecana w sylabusach nie wskazują na celowe wykorzystywanie dostępu do wymienionych baz w procesie kształcenia studentów kierunku: Pedagogika.

- *ocena bazy instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz prawidłowości doboru miejsc odbywania praktyk;*

W latach 2012-2014 studenci odbywali praktyki w 102 placówkach z tego około 40% to przedszkola w Łodzi i innych miastach okolicznych, 29 szkół (głównie podstawowych), pozostałe to Port Lotniczy, Jednostka Wojskowa, Urzędy Gmin i Miast, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, Zakład Karny, Komendy Policji. Niektóre spośród tych instytucji nie prowadzą działalności edukacyjnej, np. Port Lotniczy, a zatem nie mogą przyczyniać

się do opanowania umiejętności przewidywanych w planie i programie studiów i zakładanych efektów kształcenia. Tyko z czterema placówkami uczelnia zawarła wieloletnie umowy ramowe, z resztą są zawierane doraźnie. Taka praktyka ułatwia z pewnością realizację praktyk studentom blisko miejsca ich zamieszkania i tym samym godzenie praktyk z obowiązkami zawodowymi i domowymi. Jednocześnie zmniejsza kontrolę Uczelnianych Opiekunów Praktyk nad osiąganiem przez poszczególnych studentów zakładanych efektów kształcenia.

- *ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;*

Zarządzenie nr1/2014 Rektora WSIU w Łodzi pozwoliło na utworzenie stanowiska Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. W zarządzeniu tym prawidłowo określono zakres zadań Pełnomocnika. Także w Samorządzie Studentów jest Pełnomocnik ds. Studentów Niepełnosprawnych. Istnieją zatem właściwe przesłanki prawne i organizacyjne do przystosowania Uczelni do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Niestety, zostały one stworzone niedawno mimo, iż na niedociągnięcia Uczelni w tym obszarze zwracano już uwagę w trakcie poprzedniej oceny jakości kształcenia na akredytowanym kierunku. Przestrzeń fizyczna uczelni jest elementarnie dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością ruchową a częściowo także sensoryczną. We wszystkich budynkach dydaktycznych zainstalowano podjazdy, nie ma zatem ograniczeń w dostępie fizycznym do budynków. W niektórych budynkach nie ma jednak wind umożliwiających swobodny dostęp na poszczególne piętra. Toalety w obiektach dydaktycznych są przestronne i umożliwiają ich używanie przez osoby poruszające się na wózkach i z innymi ograniczeniami sprawności. Budynek nie jest oznakowany w napisach brailowskich (przyciski w windzie, numery sal itp.) co znacznie utrudnia studiowanie osobom niewidomym. Uczelnia nie dysponuje specjalistycznym sprzętem, ułatwiającym studiowanie osobom z zaburzeniami widzenia (powiększalniki pisma, drukarki brailowskie) mimo, że aktualnie kształci studentów słabowidzących. Aktualnie na akredytowanym kierunku kształci się 7 studentów z niepełnosprawnością (ruchową oraz wzroku). W Uczelni przyjęto zasadę indywidualnego rozwiązania problemów poszczególnych studentów z niepełnosprawnością za pośrednictwem lub przy pomocy Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Dotychczas nie opracowywano bardziej nowoczesnej strategii uniwersalnego projektowania (w tym uniwersalnego projektowania zajęć). Nie prowadzono także szkoleń nauczycieli akademickich w zakresie uniwersalnego projektowania zajęć.

- *w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość.*

Uczelnia przystosowała budynki do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura dydaktyczna Uczelni jest odpowiednia do realizacji wszystkich typów zajęć przewidzianych planem studiów. Uczelnia dysponuje odpowiednią liczbą sal i pracowni specjalistycznych, właściwie wyposażonych. Biblioteka uczelni zapewnia dostęp do podstawowej literatury naukowej, choć uboga jest oferta polskich czasopism naukowych. Pomieszczenie czytelní jest zbyt małe. Uczelnia posiada odpowiednią infrastrukturę do kształcenia studentów z niepełnosprawnością ruchową, jednak brak

jest sprzętu specjalistycznego, przydatnego w kształceniu studentów z zaburzeniami wzroku. Niektórzy studenci odbywają praktyki w instytucjach pozaświatowych, co uniemożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Komentarz:

- *ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich;*
- *ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji / publikacji ich wyników;*

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału prowadzą badania naukowe istotne dla realizacji procesu dydaktycznego na kierunku Pedagogika. Badania te są częściowo wspierane przez Uczelnię. Uczelnia nie posiada jednak wyodrębnionego funduszu na działalność naukową. Nie wypracowała także wewnętrznego systemu finansowania badań naukowych, w szczególności w drodze konkursów. W związku z tym pracownicy zatrudnieni na Wydziale i prowadzący zajęcia na akredytowanym kierunku nie realizują wyraźnie wyodrębnionych, zinstytucjonalizowanych projektów badawczych. Nie znaczy to jednak, że nie prowadzą badań naukowych.

Wiele z tych badań jest bezpośrednio związanych z procesem dydaktycznym. Wśród głównych kierunków badawczych, realizowanych przez nauczycieli należy wymienić: historyczne konteksty kształcenia nauczycieli, doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli, organizacja oddziaływań edukacyjnych wobec uczniów z niepełnosprawnością, uwarunkowania wychowania rodzinnego we współczesnej Polsce. Na podkreślenie zasługuje także działalność naukowa niektórych pracowników Wydziału, polegająca na opracowywaniu i naukowej ewaluacji programów dydaktyczno-wychowawczych. Pracownicy są autorami takich programów przeznaczonych do rozwijania kreatywności dzieci oraz wiedzy społeczno-moralnej. Wiedza na temat tych programów oraz umiejętności ich stosowania w pracy z wychowankami są nabywane przez studentów na odpowiednich zajęciach dydaktycznych. Tym sposobem uczelnia wdraża niezmiernie cenione we współczesnej pedagogice upowszechnianie wśród studentów metod dydaktyczno-wychowawczych, których efektywność jest potwierdzona empirycznie (tzw. nauczanie oparte na dowodach).

Uczelnia wydaje własne czasopismo pedagogiczne Forum Edukacyjne – od roku 2004 ukazało się 9 numerów. Czasopismo nie posiada punktów MNiSzW. Posiada jednak komitet redakcyjny, w skład którego wchodzi także naukowcy z innych - polskich i zagranicznych - ośrodków naukowych. Na kierunku Pedagogika nie są prowadzone żadne studenckie koła naukowe. Udział studentów w badaniach naukowych jest niewielki, co władze Wydziału tłumaczą prowadzeniem jedynie studiów w formie

niestacjonarnej. Tym niemniej Wydział umożliwia publikowanie artykułów naukowych najlepszym studentom w postaci z raportów z badań, prowadzonych na potrzeby prac magisterskich. Tę inicjatywę należy uznać za cenną w procesie aktywizacji działalności naukowej studentów. W numerze 9 (2012) Forum Edukacyjnego opublikowano 3 artykuły naukowe z prac badawczych studentów.

- *ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny;*

Uczelnia podpisała umowy z 14 uczelniami zagranicznymi (Nigeria, Ukraina), które przewidują współpracę w zakresie działalności naukowej. Większość z tych umów zostało jednak podpisanych stosunkowo niedawno i nie zostały one wypełnione treścią. Trudno zatem mówić o ich wpływie na proces dydaktyczny. WSIU zorganizowała 23.11.2013r. I Międzynarodową Konferencję z cyklu *Teoria pedagogiczna w służbie praktyki. Praktyka inspiracją dla teorii*, która zgromadziła pedagogów i naukowców zajmujących się pedagogiką z województwa łódzkiego i Ukrainy. Te cykliczną z założenia konferencję objęła patronatem Wojewoda Łódzki. Obecnie kierunek Pedagogika jest partnerem Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. W. Wynnyczenki w Kirovogradzie w organizacji II Międzynarodowej Konferencji online z głównym problemem rozważań: *Problems of Forming Professionals in Modern Educational Situation*, zaplanowanej na dzień 23 maja 2014. Poza tym uczelnia realizowała międzynarodowy, interdyscyplinarny projekt badawczy Nurese Managed Care for Elderly, finansowany przez Komisję Europejską w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”. Uczestniczyli w nim pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na kierunku Pedagogika. Główne wyniki realizacji tego projektu zostały opublikowane w monografii: F. Gökdögan, F. Strzałecka, W. T. Żółkowski (red.): *Elderly Care in Selected European Countries*. Łódź 2012.

- *w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku.*

Uczelnia nie miała zaleceń poprawy działalności naukowej.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Pracownicy uczelni prowadzą badania naukowe, których wyniki są wykorzystywane w procesie kształcenia. Studenci są angażowani w badania naukowe, a uczelnia wspiera ich w publikowaniu uzyskanych wyników. Uczelnia wydaje specjalistyczne czasopismo naukowe oraz monografie. Brak istotnych badań zespołowych oraz systemu finansowania grantów badawczych z środków uczelni obniża ocenę tego kryterium.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

1. Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów,

Zasady rekrutacji są znane studentom rekrutującym się na I i II stopień studiów. Strona internetowa Uczelni oraz ulotki rekrutacyjne podają niewiele szczegółowych

informacji. Konkretnie informacje są dostępne jedynie w biurze ds. rekrutacji. Zgodnie z protokołami rekrutacyjnymi, każdy student który uiści opłatę rejestracyjną, jest przyjmowany na studia na kierunku pedagogika WSiU w Łodzi. Nie sposób stwierdzić, czy brak selekcji w trakcie rekrutacji nie powoduje, że Uczelnia przyjmuje kandydatów nie posiadających predyspozycji do studiowania na Uczelni Wyższej. Uczelnia posiada odpowiednią bazę dydaktyczną do prowadzenia rekrutacji na podobnym poziomie naboru.

2. System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

Zdaniem studentów kierunku pedagogika WSiU w Łodzi system oceniania na Uczelni jest wystandaryzowany i przejrzysty. Studenci co prawda nie dostrzegają jasnego wzorca obowiązującego na wszystkich przedmiotach, co tłumaczą różną ich specyfiką, jednakże zasady oceniania nie są zmieniane w trakcie semestru i są zgodne z ustaleniami z pierwszych zajęć. Podczas spotkania studenci stwierdzili, że ocenianie na WSiU jest obiektywne.

3. Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Studenci kierunku pedagogika nie są zainteresowani uczestnictwem w programach wymiany międzynarodowej. Powodowane jest to niestacjonarnym trybem studiów, bowiem zdecydowana większość studentów posiada stałe zobowiązania zawodowe i rodzinne, które uniemożliwiają wyjazd studyjny. Uczelnia jednakże informuje studentów o możliwościach takich wymian poprzez spotkania koordynatora wymiany studyjnej ze studentami. Studenci posiadają nikłą wiedzę na temat punktów ECTS. W ich przekonaniu decydują one jedynie o wysokości kwot za poprawianie danego przedmiotu.

4. System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Sylabusy w ocenie studentów zawierają wszystkie niezbędne informacje dotyczące procesu kształcenia. Inną kwestią jest zrozumienie przez studentów języka efektów kształcenia w jakim są te sylabusy opisane. Podczas spotkania z ZO studenci stwierdzili, że dopiero objaśnienia prowadzących udzielane na pierwszych zajęciach w semestrze wyjaśniają im zawile zapisy sylabusów. Sylabusy są dostępne online dla studentów, jednakże zdecydowana większość nie zapoznaje się z nimi przed rozpoczęciem zajęć. Polityka informacyjna Uczelni w tym aspekcie wyraźnie szwankuje.

Studenci zdecydowanie chwalili część prowadzących za ich dostępność. Poza wyznaczonymi godzinami konsultacji, prowadzący kontaktują się ze studentami mailowo, przez skypa oraz na dyżurach w innych miejscach niż WSiU (np. na innych uczelniach łódzkich lub w urzędzie). W zakresie dostępności bazy dydaktycznej dla studentów poza czasem zajęć studenci stwierdzili, że ze względu na specyfikę ich kierunku nie jest to im potrzebne. Studenci podczas spotkania przyznali

się, że nie są kompletnie zainteresowani prowadzeniem badań naukowych, a główną motywacją do studiowania na kierunku pedagogika była chęć podniesienia kwalifikacji zawodowych. Uczelnia w zakresie działalności administracyjnej została oceniona przez studentów bardzo wysoko. Harmonogramy zjazdów są znane z dużym wyprzedzeniem, nie ulegają zmianom, godziny pracy biblioteki, dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów niestacjonarnych. Procedury składania podań, uiszczeń czesnego są przejrzyste, a realizacja jest bardzo sprawna.

Studenci w niewielkim stopniu korzystają ze wsparcia Uczelni w zakresie pozyskiwania miejsc do odbycia praktyk. Część studentów korzysta z możliwości odbycia praktyki w zespole szkół powiązanym administracyjnie z Uczelnią. Uczelnia nie posiada stałych umów o współpracy w zakresie praktyk pedagogicznych, nie jest to jednakże konieczne bowiem studenci odbywają praktyki w miejscu swojego stałego zatrudnienia.

Procedury przyznania indywidualnego trybu studiów, są studentom dobrze znane i część studentów potrzebująca specjalnej organizacji procesu kształcenia korzysta z tego trybu. Niestety nie istnieją na Uczelni możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Programy studiów są sztywno określone i narzucone studentom odgórnie. Jedynie w zakresie przedmiotów pozakierunkowych studenci posiadają wybór pomiędzy kilkoma przedmiotami. Jest to zdecydowanie zbyt mała możliwość indywidualizacji kształcenia. Podobnie wygląda kwestia lektoratów. Uczelnia oferuje jedynie lektoraty z języka angielskiego, brakuje ofert dotyczących innych języków obcych. Kwestią dodatkową jest konieczność wykazania się studentów umiejętnościami językowymi na poziomie B2. W tym przypadku Uczelnia dla osób zaczynających naukę języka angielskiego dopiero na studiach nie oferuje możliwości osiągnięcia poziomu językowego B2 do chwili dyplomowania. Grupy początkujące nie są w stanie zdać egzaminu językowego, co skutecznie wyeliminuje ich z procesu dyplomowania.

Ponadto Uczelnia w trakcie rekrutacji składa pewne obietnice dotyczące uruchomienia kilku różnych specjalności, a następnie nie dochodzi do ich uruchomienia. Część studentów uważa, że są pokrzywdzeni tego typu działaniem. Uczelnia powinna zadbać o wcześniejsze poinformowanie studentów o nieuruchamianiu specjalności. Możliwe, że deklaracje dotyczące planowanego wyboru specjalności powinny być składane razem z dokumentami rekrutacyjnymi. Proces dyplomowania przebiega na Uczelni sprawnie. Studenci samodzielnie dzielą się na grupy seminaryjne do danego promotora, a następnie we współpracy z nim opracowują prace dyplomowe. Studenci ocenili opiekę dydaktyczną promotorów jako dobrą i wystarczającą.

Uczelnia dokonuje poprawnego rodzaju środków pomocy materialnej. Procedury są przejrzyste i dobrze znane studentom. Komisji Stypendialnej przytrafiają się błędy w procedurze, kiedy to w uzasadnieniu o odmowie przyznania stypendium organem odwoławczym wskazanym w piśmie jest ta sama Komisja Stypendialna, która rozpatrywała wniosek. Istnieje Odwoławcza Komisja Stypendialna, do której można odwoływać się od części odrzuconych wniosków. Studenci nie wskazują jednakże, aby stypendia socjalne czy rektorskie były dla nich motywacją do osiągania lepszych wyników kształcenia. Traktowane są one jako zmniejszenie czesnego. Działalność samorządu jest ograniczona, bowiem studenci działający w strukturach samorządu ocenianego kierunku pracują zawodowo, przez co mają niewiele czasu na działalność. Głównymi zadaniami samorządu jest sprawne przekazywanie informacji

po między władzami Uczelni, a wszystkimi studentami kierunku pedagogika, z którego to zadania wywiązują się bardzo dobrze.

Dużym zarzutem studentów wobec Uczelni był brak organizacji jakichkolwiek kursów dodatkowych. Studenci kierunku pedagogika są zainteresowani kursami dodatkowymi takimi jak: kurs wychowawców kolonijnym, kierowników placówek wypoczynkowych, pierwszej pomocy itd. Studenci uważają, że takie kursy podniosłyby ich wartość na rynku pracy.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych w pełni

1) System rekrutacyjny może nie odsiewać kandydatów słabo przygotowanych i predysponowanych do studiów wyższych. Istnieje obawa, że proces rekrutacyjny ma na celu jedynie nabór płacących studentów, a nie ich selekcję. Ponadto brak powszechności informacji dotyczących rekrutacji, może prowadzić do problemów rekrutacyjnych. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe częściowo.

2) W opinii studentów oceny są wystawiane obiektywnie, a sam proces posiada pewne standardy. Nie zaobserwowano działania pełnego, spójnego systemu oceniania. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe w pełni.

3) Wymiana krajowa i międzynarodowa na ocenianym kierunku studiów nie istnieje. Studenci nie są nią zainteresowani, a Uczelnia nie ma koncepcji aktywizacji mobilności studentów. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe znacząco.

4) Uczelnia administracyjnie jest wyjątkowo sprawna. Gorzej należy ocenić kwestie dydaktyczne. Brak możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia, brak kursów dodatkowych organizowanych przez Biuro ds. Aktywizacji Zawodowej, a ponadto kwestie problemowe związane z lektoratami powodują dużą dysproporcję pomiędzy składnikami oceny. Uczelnia spełnia kryterium szczegółowe częściowo.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

W Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi funkcjonuje **Uczelniany Systemu Zapewniania Jakości Nauczania** zatwierdzony Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi z dnia 25 czerwca 2012 r. Szczególną rolę w USZJN w Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności pełnią: Rektor, Dziekani Wydziałów, Pełnomocnik Rektora ds. USZJN, Uczelniana Rada Akredytacyjna, Wydziałowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Nauczania. Zasadniczymi celami USZJN są ~~d~~ Doskonalenie i podnoszenie poziomu jakości kształcenia i efektywności nauczania przez systematyczną analizę procesu dydaktycznego i podejmowanie działań doskonalących proces kształcenia, ciągle adoptowanie treści i programów studiów do potrzeb regionalnego rynku pracy i współpraca ze środowiskiem lokalnym, podniesienie rangi pracy dydaktycznej, monitorowanie aktywności nauczycieli akademickich i studentów w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, kreatywne planowanie, organizowanie i realizowanie procesu

dydaktycznego, zwiększenie konkurencyjności i przejrzystości oferty edukacyjnej Uczelni oraz wyposażenie absolwentów w kwalifikacje pożądane na rynku pracy, dostarczenie zainteresowanym wiarygodnych i kompletnych informacji na temat programów studiów, jakości kształcenia i kwalifikacji zdobywanych przez absolwentów, efektywne inwestowanie w zasoby ludzkie na Uczelni oraz stworzenie procedur oraz określenie kryteriów i standardów oceny jakości kształcenia.

W nawiązaniu do zadań wytyczonych jednostkom przez **Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Nauczania**, która ma na celu monitorowanie przebiegu realizacji procesu dydaktycznego, utrzymanie standardów jakości w procesie dyplomowania i realizacji praktyk, opiniowanie wniosków dotyczących zmian w planie studiów oraz ściśle działanie z Uczelnianym Systemem Jakości Nauczania. Ponadto w związku z zadaniami wytyczonymi WKZJN, Dziekan Zarządzeniem z dnia 8 października 2013 r. ustalił procedury stosowane w Wydziale Zamiejscowym w Opatówce w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Są to:

- Procedura przygotowywania, weryfikowania i publikowania sylabusów poszczególnych przedmiotów;
- Procedura projektowania planów zajęć dydaktycznych i nadzór nad ich realizacją;
- Procedura oceniania jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych (w tym hospitacji);
- Procedura planowania i monitorowania realizacji praktyk studenckich;
- Procedura badania opinii nauczycieli akademickich;
- Procedura badania opinii studentów o systemie kształcenia;
- Procedura opracowywania wyników badań i przygotowywanie raportów samooceny przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Nauczania;
- Procedura okresowego oceniania: I - planów studiów i programów kształcenia, II - kadry nauczycieli akademickich oraz organizacji ich pracy.

Obszerny dokument Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia zawiera 16 stron wraz załącznikami i reguluje wszystkie podstawowe elementy systemu; misję Uczelni, założenia i cele USZJK, strategiczne sfery i obszary działania, zarządzanie systemem, ewaluację, dokumentację, procedury i wzory dokumentów. Dokument jest kompleksowy i wewnętrznie spójny, a zatem tworzy dobre podstawy do zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni. Działania na rzecz zapewniania jakości obejmują pięć sfer aktywności Uczelni: współpracę ze środowiskiem lokalnym, proces dydaktyczny, sferę wychowawczą, działalność naukową oraz działalność organizacyjną poszczególnych wydziałów. Znaczną część zadań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia dokument deleguje na poszczególne wydziały. W zawiązku z tym przewiduje powoływanie Wydziałowych KZJK, jako integralnego elementu systemu. Uszczegółowieniu procedur zapewnia jakości kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Promocji Zdrowia służy Zarządzenie Dziekana Wydziału z dnia 30.06.2013r. Dokument ten obejmuje: procedurę przygotowania/modyfikacji sylabusów poszczególnych przedmiotów; weryfikowania efektów kształcenia sylabusach poszczególnych przedmiotów; projektowania planów zajęć dydaktycznych i nadzór nad ich realizacją; oceniania jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych (w tym hospitacji); badania opinii nauczycieli akademickich; badania opinii studentów o systemie kształcenia; okresowego oceniania programów kształcenia oraz okresowego oceniania kadry nauczycieli akademickich. Także ten dokument ma przemyślaną strukturę i klarownie opisane procedury działań, a zatem tworzy dobre podstawy do doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. Jedyńm jego mankamentem jest brak odniesienia do procedury pisanie prac licencjackich/magisterskich

oraz procedury dyplomowania. Te kwestie zostały uregulowane dopiero w Zarządzeniu Dziekana Wydziału Pedagogiki i Promocji Zdrowia z dnia 27.01.2014r. Zarządzenie wprowadza m.in. procedurę ustalania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych zgodnych z kierunkiem studiów i specjalnością oraz sprawdzania oryginalności losowo wybranych prac za pomocą systemu antyplagiatowego. Pozostałe aspekty procesu dyplomowania reguluje Regulamin procesu dyplomowania (załącznik do Uchwały Rady Wydziału z dnia 17. 06.2013 z późniejszymi zmianami z dnia 27.01.2014). W paragrafie 4, ust. 4 określono cele seminarium, wśród których nie wymienia się jednak nauczania studentów prowadzenia badań i rozumieniu procesu badawczego. Par 5., ust. 4 stanowi, że „Praca licencjacka powinna mieć charakter empiryczny a magisterska powinna zawierać element twórczy” co dobrze określa wymagania dotyczące charakteru prac. Procedura przebiegu egzaminu przewiduje zadawanie przez komisję pytań związanych z pracą i kierunkiem studiów. Przewidziano także możliwość ustosunkowania się do uwag zawartych w recenzji. Dokument nie zawiera listy pytań/—zagadnień egzaminacyjnych odnoszących się do efektów kierunkowych, co utrudnia studentom przygotowanie się do egzaminu dyplomowego. Choć sam dokument dobrze określa procedurę dyplomowania, to warto zwrócić uwagę na jego status formalny.

5.12.2013r. Dziekan Wydziału powołał Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia, w osobie prodziekana. Wcześniej pracował zespół zajmujący się jakością kształcenia na wydziale, brak jest jednak dokumentów świadczących o jego powołaniu przez odpowiednie organy. Aktualnie funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Nauczania, -w skład której wchodzi: nauczyciele akademicy w liczbie określonej przez dziekana – zapewniającej właściwą reprezentację głównych kierunków kształcenia w tym przedstawiciele jednostek wydziału (katedr, zakładów) zaproponowani przez ich kierowników, pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia. Według dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię Komisja odbyła 5 posiedzeń w okresie od 13.05.2013 do 25.11.2013, a zatem w ciągu pół roku. Komisja podejmowała działania zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia, np. n posiedzeniu w dniu 25.06.2013 przyjęto udoskonalony wzór sylabusu. Jednak nie wszystkie jej inicjatywy zostały uwieńczone sukcesem. Los niektórych pozostają niejasne. —Przykładowo, -na posiedzeniu z dnia 13 maja zwracano uwagę na trudności z wystawianiem wspólnej oceny z wykładów i ćwiczeń ze względu na brak współpracy wykładowców z osobami prowadzącymi ćwiczenia (kilku prowadzących ćwiczenia równolegle) i dużą rotację kadr. Choć to istotny problem dla zapewnienia jakości kształcenia brak jest dokumentów wskazujących na jego rozwiązanie. Komisja proponowała także wprowadzenie profilu praktycznego kształcenia od 2014 roku. Jest to propozycja zasadna, gdyż Wydział dysponuje odpowiednią infrastrukturą (szkoła podstawowa o innowacyjnym programie kształcenia) a pracodawcy zgłaszają zapotrzebowanie na absolwentów o innowacyjnych umiejętnościach praktycznych. Rozważano także zasady stosowania punktów ECTS w uczelni, które aktualnie są niedoskonałe, gdyż zbyt mechanicznie podchodzą do tego instrumentu.

W dokumentacji Uczelni istnieją dowody na wykorzystywanie niektórych działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia:

Hospitacje zajęć – w roku akademickim 2012/2013 i 2013/2014 prowadzono hospitacje zajęć zgodnie z przyjętymi harmonogramami. W roku akademickim 2013/2014 przyjęto. W roku 2012/2013 harmonogram przewidywał 6 hospitacji (3 na studiach I i 3 na studiach II stopnia). Jednej nie zrealizowano z nieznanych powodów. W roku następnym przeprowadzono hospitację 4 zajęć oraz analizę materiałów na platformie edukacyjnej 1 przedmiotu. -Wszystkie zajęcia zostały ocenione w przedziale 5-4 w skali 5-1. Sporadyczne wnioski pohospitacyjne mają ograniczony zakres, np. dotyczą uzupełnienia literatury w bibliotece. Wyniki hospitacji są omawiane z prowadzącymi zajęcia.

Ocena jakości zajęć za pomocą ankiet studenckich – uczelnia prowadzi ankiety studenckie wybranych grupach. W roku akademickim 2013/2014 ankietyzacja objęła 6 zajęć. Według informacji zawartym w Raporcie za rok 2012/2013 średnia ocena ankietowanych przez studentów wyniosła 4,65 w skali 2-5. Zajęcia zostały zatem ocenione wysoko. Wyniki ankiet są analizowane w zespole dziekańskim. Brak jest protokołów Rady Wydziału, które potwierdzałyby analizę tych informacji przez Radę.

Ocena działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej nauczycieli akademickich – mimo odpowiednich zapisów w Zarządzeniu Dziekana na Wydziale nie dokonywano dotąd oceny działalności poszczególnych nauczycieli akademickich. Z pewnością nie sprzyja to podnoszeniu jakości aktywności naukowej i dydaktycznej.

Nadzór nad procedurą dyplomowania – ze względu na późne przyjęcie stosownych regulacji prawnych i rozwiązań instytucjonalnych nie można ocenić skuteczności aktualne obowiązującego na Wydziale systemu. Stosowane przed czerwcem 2012r rozwiązania w zakresie dyplomowania są –z pewnością nieskuteczne. Dowodzi tego przede wszystkim bardzo duża liczba prac magisterskich, których tematy zupełnie nie były związane z pedagogiką. Nie są one zatem dowodem osiągnięcia efektów kształcenia odpowiednich do akredytowanego kierunku. Chociaż niektóre z podejmowanych tematów mogły mieć wyraźne pedagogiczne aspekty, to tak się nie stało. To z kolei dowodzi nieprawidłowego doboru promotorów prac, którzy nie byli w stanie właściwie ukierunkować myślenia studentów. Poza tym w niektórych pracach stwierdzono wyraźne błędy warsztatowe, związane z nieprawidłowym planowaniem badań społecznych. Świadczą one o bardzo niskich umiejętnościach metodologicznych studentów.

- 2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Systemu udziału pracowników, studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych w zapewnieniu jakości kształcenia jest w uczelni dopiero budowany. Uczelnia stworzyła dobre podstawy prawne do powstania takiego systemu. Jednak wiele działań wdrożeniowych zostało dopiero zapoczątkowanych. W dokumentacji uczelni nie ma umów z podmiotami zewnętrznymi (potencjalnymi pracodawcami) dotyczących kształtowania programu studiów i monitorowania efektów kształcenia. Dopiero w dniu 25.11.2013 odbyło się posiedzenie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia z udziałem interesariuszy zewnętrznych (dyrektorów szkół). Podkreślali oni potrzebę wzmocnienia kształtowania kompetencji metodycznych studentów. Pod wpływem tych uwag zwiększono o 20 godzin długość praktyk oraz proporcje ćwiczeń względem wykładów (informacja Prodziekan). Uczelnia nie przedstawiła innych dowodów współpracy z interesariuszami zewnętrznymi na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Studenci mają stałą reprezentację w Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Radzie Wydziału, a zatem wszystkich podstawowych gremiach, mających wpływ na program studiów i warunki jego realizacji. Brak jest jednak dowodów na ich znaczącą aktywność na rzecz kształtowania programu i budowania instrumentów zapewniania jakości. Studenci tłumaczą to trybem studiów niestacjonarnych i brakiem czasu na szersze angażowanie się w życie uczelni. Uczelnia wypracowuje dopiero system monitorowania losów absolwentów, który może przyczynić się do poprawy jakości kształcenia. Dotychczas przeprowadzono dopiero badania pilotażowe o charakterze ankietowym, które nie wpłynęły na zmianę

programu studiów. Pracownicy uczelni posiadają stałą reprezentację w gremiach mających wpływ na jakość kształcenia, zwłaszcza w Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Komisje te podnosiły niektóre problemy związane z jakością kształcenia, np. wzory sylabusów, system punktów ECTS, systematyczna kontrola efektów. Nie wszystkie z nich zostały jednak rozwiązane.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+	+/-		+/-
umiejętności	+/-	+	+	+/-		+/-
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+/-		+/-

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia stworzyła klarowne ramy prawne systemu zapewniania jakości kształcenia. Jednak dotychczasowe postępy w jego wdrażaniu są niewystarczające dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. W szczególności uczelnia nie wypracowała skutecznego systemu zapewniania wysokiej jakości prac magisterskich oraz zgodności ich problematyki z kierunkiem studiów.

2) Uczelnia zapewnia udział wykładowców i studentów w systemie zapewniania jakości kształcenia. Jednak nie zbudowała dotychczas systemu współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz systemu monitorowania losów absolwentów i jego wykorzystania w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			

2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów				X	
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych			X		
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Na wizytowanym kierunku istnieją problemy w uzyskaniu zakładanych efektów kształcenia oraz problemy w zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

Do silnych stron zalicza się:

- poprawną misję i strategię uczelni
- rozpoczęcie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi
- zapewnienie minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku (I stopień)
- dobrą infrastrukturę uczelni
- odpowiednie wsparcie studentów

Do słabszych stron uczelni na wizytowanym kierunku zaliczyć można:

- niewłaściwe przyjęcie efektów kształcenia i ich odzwierciedlenie w modułach kształcenia
- braki w systemie weryfikacji efektów kształcenia
- bardzo poważne zastrzeżenia do jakości prac dyplomowych

- zastrzeżenia co do organizacji procesu kształcenia
- brak minimum kadrowego dla II stopnia studiów
- rozproszony i w części nieskuteczny WSZJK

Powyższe braki stanowią jednocześnie punkt wyjścia do zaleceń dla poprawy jakości w wizytowanej uczelni. Uczelnia powinna w trybie pilnym:

- uporządkować realizowane efekty kształcenia zgodnie z efektami wzorcowymi dla kierunku pedagogika, zadbać o ich prawidłową reprezentatywność w modułach kształcenia oraz poprawić system ich weryfikacji
- uczelnia powinna zadbać o prawidłową organizację procesu kształcenia
- należy opracować aktualne sylwetki absolwenta
- należy wprowadzić procedury jakościowe zapewniające prawidłowy proces dyplomowania
- należy poprawić WSZJK, a szczególnie jego spójność i procedury jakościowe
- należy zapewnić minimum kadrowe dla II stopnia studiów

Uczelnia przedstawiła bardzo obszerny zakres prac naprawczych, które już zdążyła wdrożyć oraz tych, które zamierza wdrożyć w najbliższym czasie. Poprawione zostały efekty kształcenia dla kierunku i specjalności, braki w programach kształcenia i karty przedmiotów. Planuje się wdrożyć nowe elementy systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym te elementy, które mają poprawić poziom prac dyplomowych. Realizacja przedstawionych przez Uczelnię działań naprawczych, przyczyniła się do wyeliminowania wszystkich zauważonych przez zespół oceniający nieprawidłowości. Ponadto zgodnie z zaleceniami ZO Uczelnia uzupełniła minimum kadrowego dla studiów II stopnia. Efekty części z tych działań zostały także udokumentowane w przysłanej dokumentacji. Skuteczność innych działań będzie mogła być jednak oceniona dopiero w kolejnym procesie akredytacji.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	Znacząco	częściowo	niedostatecznie
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
Program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
prowadzenie badań naukowych		X			

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia		X			
--	--	---	--	--	--